

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra práva

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání – retail management

B A K A L Á Ř S K Á P R Á C E

Oddlužení v právní úpravě a v praxi

Vedoucí bakalářské práce

Mgr. Jiří Písečka

Autor

Rastislav Janáček

2010

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra práva

Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Rastislav JANÁČIK

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

Název tématu: Oddlužení v právní úpravě a v praxi

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem bakalářské práce je analyzovat platnou právní úpravu oddlužení a využití tohoto institutu v praxi se zaměřením na konkrétní problémy a navrhnout případné změny právní úpravy.

Metodický postup:

1. Studium právních předpisů a odborné literatury
2. Analýza využití institutu oddlužení úpadci
3. Analýza aplikace v praxi soudních orgánů
3. Zhodnocení realizace oddlužení
4. Návrhy de lege ferenda

Rámcová osnova:

1. Úvod
2. Literární rešerše
3. Cíl, metodika, hypotézy
4. Analýza využití institutu oddlužení úpadci a aplikace v praxi vybraného Krajského soudu
5. Zhodnocení využitelnosti institutu oddlužení v praxi
6. Návrhy de lege ferenda
7. Závěr
8. Přehled literatury
9. Přílohy

Rozsah grafických prací: dle potřeby
Rozsah pracovní zprávy: 50-60 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

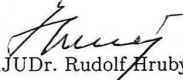
1. Zelenka, J. a kol. : Insolvenční zákon - poznámkové vydání s důvodovou zprávou, 2. vydání, Praha, Linde Praha, 2008.
2. Havel, B.: Oddlužení, zbraň nebo hrozba, C.H.Beck, Právní rozhledy 2/2007, str. 50 - 55.
3. Richter, T.: Insolvenční zákon: od vládního návrhu k vyhlášenému znění, C.H.Beck, Právní rozhledy 21/2006, str. 765 a násl.
4. internetový portál Ministerstva spravedlnosti ČR - www.justice.cz.
5. Další odborná literatura a současná periodika zabývající se tématem.

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jiří Písečka
Katedra práva

Datum zadání bakalářské práce: 13. února 2009
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2010

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
L.S.
Studentská 13 (6)
370 05 České Budějovice
IČ 600 76 658, DIČ CZ60076658

JUDr. Rudolf Hrubý
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 17. března 2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci na téma „Oddlužení v právní úpravě a v praxi“ vypracoval samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů uvedených v seznamu literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 12.4. 2010

.....

Rastislav Janáček

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval všem, kteří mi pomáhali při vzniku této práce. Zejména pak děkuji panu Mgr. Jiřímu Písečkovi, vedoucímu mé bakalářské práce, který se mi dostatečně věnoval a podával mi po celou dobu cenné rady a informace.

Použité zkratky:

InsZ	zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), v platném znění
ZKV	zák. č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání
OSŘ	zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění

OBSAH

1	ÚVOD	7
2	CÍLE A POUŽITÁ METODIKA	8
2.1	Dílčí cíle	8
2.2	Pracovní hypotézy	8
2.3	Metodický postup	9
3	NOVÝ INSOLVENČNÍ ZÁKON	10
3.1	Základní pojmy	11
3.2	Úpadek dlužníka	13
4	ODDLUŽENÍ - OBECNÁ CHARAKTERISTIKA	15
4.1	Osoby oprávněné k využití institutu oddlužení	15
4.2	Účel oddlužení	16
4.3	Způsob uspokojování pohledávek	17
4.4	Zajištění a nezajištění věřitelé	17
4.5	Institut oddlužení je využíván i v zahraničí	18
5	NÁVRH NA POVOLENÍ ODDLUŽENÍ	19
5.1	Lhůty pro podání návrhu na povolení oddlužení, odmítnutí návrhu	20
5.2	Náležitosti návrhu na povolení oddlužení	20
5.3	Zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení	22
5.4	Zamítnutí návrhu	23
6	ROZHODNUTÍ O POVOLENÍ ODDLUŽENÍ	25
7	PŘEZKUMNÉ JEDNÁNÍ A POPŘENÍ POHLEDÁVEK	26
8	STANOVENÍ ZPŮSOBU PROVEDENÍ ODDLUŽENÍ	28
8.1	Projednání a hlasování o způsobu oddlužení schůzí věřitelů	28
8.2	Hlasování o způsobu oddlužení	29
8.3	Uplatňování námitek ze strany věřitelů	30
9	ZPŮSOBY PROVEDENÍ ODDLUŽENÍ	31
9.1	Zpeněžení majetkové podstaty	31
9.2	Plnění pomocí splátkového kalendáře	32
9.2.1	Povinnosti dlužníka během splátkového kalendáře	34
10	ROZHODNUTÍ O SCHVÁLENÍ ODDLUŽENÍ	36
10.1	Rozhodnutí o schválení oddlužení, závaznost, náležitosti	37
10.2	Účinky schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty	38
10.3	Účinky schválení oddlužení splátkovým kalendářem	39
11	ZRUŠENÍ SCHVÁLENÉHO ODDLUŽENÍ	40
12	SPLNĚNÍ ODDLUŽENÍ, SKONČENÍ INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ	41
12.1	Osvobození dlužníka od placení pohledávek	41
12.1.1	Osvobození při nesplnění podmínek	42
12.1.2	Odejmutí a zánik přiznaného osvobození od placení dluhů	42
12.2	Pohledávky vyloučené z osvobození	43
13	PRAKTICKÁ ČÁST	44
13.1	Zpracování statistických údajů o oddlužení	44
13.2	Praktické příklady – případová studie	54
13.3	Vyhodnocení hypotéz	58
14	ZÁVĚR	60
14.1	Zhodnocení právní úpravy oddlužení a návrhy de lege ferenda	60
14.2	Zhodnocení výzkumu	62
15	SUMMARY	64
16	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	65

1 ÚVOD

Dnešní svět je světem častých půjček, a tak se není co divit, že dochází k čím dál tím většímu zadlužení mezi lidmi, kteří svůj finanční problém řeší opět další půjčkou, a tak se pomalu, ale zcela jistě dostávají do úpadku. Z toho důvodu je tu nový insolvenční zákon, který ve svých zákonných ustanovení upravuje jednotlivé způsoby řešení úpadku.

Ekonomický kolaps se pokoušelo řešit už kdysi dávno římské právo. Označení „konkurs“ pochází z latinského termínu „concursum creditorium“ a naznačuje se jím, že jde o souběh věřitelů, který probíhá ve formě přihlašování pohledávek k docílení jejich uspokojení z konkursní podstaty (KOZÁK, 2008).

Dne 9.5.2006 byl vyhlášen ve Sbírce zákonů zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (tzv. insolvenční zákon), jenž nahradil stávající úpravu obsaženou v zákoně č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání. Teprve dne 1.1.2008 nabyl tento dlouho očekávaný zákon účinnosti, a zároveň tak zrušil zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání.

Cílem nové úpravy je především urychlit a zefektivnit řízení, zvýšit míru uspokojení věřitelů dlužníka, ale i zakotvit nové způsoby řešení úpadku, které nebyly dosud v českém právním řádu zařazeny.

Inspirací při tvorbě zákona byly některé zahraniční právní úpravy insolvenčních procesů, které jsou zahrnuty např. v právu německém nebo americkém.

Krom toho, že zákon upravuje různé způsoby řešení úpadku, tak současně podrobněji pojednává i o jednotlivých způsobech, kterými může být úpadek řešen.

V rámci mé bakalářské práce se budu zabývat především institutem oddlužení, který je upraven v § 389 – 418 insolvenčního zákona. Oddlužení je čtvrtým a posledním způsobem řešení úpadku dlužníka dle insolvenčního zákona. Toto téma jsem si vybral z toho důvodu, protože jde o velmi zajímavý institut, který byl teprve nedávno zaveden do českého právního řádu. A také, protože tento institut je ve své době poměrně „populární“ a jeho využití se s postupem času stále více rozrůstá.

2 CÍLE A POUŽITÁ METODIKA

Cílem bakalářské práce je analyzovat platnou právní úpravu oddlužení a využití tohoto institutu v praxi se zaměřením na konkrétní problémy a navrhnout případné změny právní úpravy.

2.1 Dílčí cíle

Cíl 1: Upozornění na novinky, popřípadě změny, které s sebou přinesla právní úprava oddlužení.

Cíl 2: Analýza samotného průběhu oddlužení.

Cíl 3: Analýza vztahu dlužník a věřitel, popřípadě jaké výhody plynou z právní úpravy pro dlužníka.

Cíl 4: Proces plnění oddlužení prostřednictvím splátkového kalendáře a zpeněžením majetkové podstaty.

Cíl 5: Komparace dat týkajících se institutu oddlužení u Krajských soudů v Plzni a Českých Budějovicích.

Cíl 6: Uvedení praktického příkladu dlužníka řešící svůj úpadek oddlužením formou splátkového kalendáře a zpeněžením majetkové podstaty.

Cíl 7: Zamyšlení nad tím jaká by daná právní úprava měla být, co by v ní mělo či naopak nemělo být upraveno.

2.2 Pracovní hypotézy

Hypotéza 1: Institut oddlužení je dlužníky využíván častěji, a to na základě meziročního srovnání v letech 2008 a 2009.

Hypotéza 2: Většina podaných návrhů na povolení oddlužení je povolena.

Hypotéza 3: Schválená oddlužení jsou realizována formou splátkového kalendáře a pomocí zpeněžení majetkové podstaty přibližně ve stejném poměru.

Hypotéza 4: Dlužník je povinen vždy splatit pohledávky svých nezajištěných věřitelů v plné výši.

2.3 Metodický postup

1. Prostudování literárních pramenů týkajících se právní úpravy oddlužení (právních předpisů a odborné literatury)
2. Analýza využití institutu oddlužení úpadci
3. Sběr dat – zjišťování statistických údajů týkajících se institutu oddlužení od Krajského soudu v Plzni a v Českých Budějovicích
4. Zpracování dat – ze získaných dat provedení komparace u zmiňovaných Krajských soudů prostřednictvím grafického znázornění, tabulkového vyobrazení a okomentování dosažených výsledků
5. Získání dalších údajů od vybraných účastníků oddlužení za pomoci insolvenčního rejstříku – případové studie
6. Zhodnocení právní úpravy oddlužení a návrhy de lege ferenda

3 NOVÝ INSOLVENČNÍ ZÁKON

Podle aténskeho Drakonova trestního zákoníku z roku 623 př. n. l. bylo nesplnění dluhů trestáno ve většině případů smrtí. Podle římského Zákona dvanácti desek z roku 451 př. n. l. bylo dlužníka nejen možno prodat do otroctví, ale také i rozdělit jeho tělo v poměru k výši nesplacených pohledávek. Od uplynutí této doby až téměř po současnost se pohled na insolvenční do značné míry proměnil. České právní prostředí, v němž je konkurs vnímán jako kladivo na dlužníka a trest za úpadek, se v roce 2006 v insolvenčním zákoně vydalo podobným směrem jako právo americké (RICHTER, 2008).

Vláda ČR přijala dne 31.8.2005 vládní návrh zákona o úpadku. Ten prošel celou řadou pozměňovacích návrhů jak z řad poslanců, tak i senátorů, což bylo nakonec završeno přijetím v podobě zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, takzvaný insolvenční zákon (TARANDA, 2007).

“Pokud některé období polistopadových dějin českého úpadkového práva bylo možno označit za revoluční, pak je to rok 2008. Po patnáctiletém „panování“ zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání se součástí českého právního řádu stala nová právní úprava úpadkového řízení, vyhlášená pod č. 182/2006 Sb. Dne 1.1. 2008 nabytí účinnosti nový insolvenční zákon.” (KOZÁK, Právní zpravodaj 2/2008, s. 3)

Insolvenční zákon byl ještě před nabytím účinnosti čtyřikrát novelizován, a to konkrétně zákonem č. 312/2006 Sb., zákonem č. 108/2007 Sb., zákonem č. 296/2007 Sb. a zákonem č. 362/2007 Sb. (KOTOUČOVÁ, 2008).

Oproti právní úpravě obsažené v ZKV (Zákon o konkursu a vyrovnání) je insolvenční zákon úpravou komplexní, obdobně jako úprava obsažená v kodexech. To znamená, že se nejedná o další novelizaci úpravy dosud platné, ale o novou souhrnnou úpravu, která stojí na vlastních zásadách. Namísto řízení konkursního a vyrovnacího, jako dvou samostatných řízení, zavádí nový insolvenční zákon jednotné insolvenční řízení. V první fázi tohoto řízení jde především o to, aby bylo zjištěno, zda existuje úpadek. Jakmile je vydáno rozhodnutí o úpadku, musí být rozhodnuto o způsobu řešení úpadku. Insolvenční zákon zakotvuje dva zcela nové instituty, kterými jsou reorganizace a oddlužení (TARANDA, Poradce 6/2007).

Insolvenční zákon má přispět k modernizaci českého úpadkového práva, neboť zákon o konkursu a vyrovnání byl v řadě případů vývojem překonán. A proto bylo nutné přistoupit k důslednější změně úpadkového práva, která by měla přispět k rychlejšímu a pružnějšímu vymáhání dluhů v podmínkách dynamicky se rozvíjející ekonomiky (KOTOUČOVÁ, 2008).

Zcela nově InsZ (insolvenční zákon) koncipuje postavení věřitelů; řešení nehledá jen v kvantitativním rozšíření jejich oprávnění, ale ve změně celkové koncepce jejich účasti. Především je zapojuje do insolvenčního řízení již od jeho počátku, zatímco dle úpravy v ZKV se většina věřitelů účastní až dalších procesních fází řízení. Ještě významnější změnou je přímý vliv věřitelů na výběr způsobu řešení dlužníkovy úpadku, což má při rozšíření těchto způsobů zásadní význam. Dále mají věřitelé přímý vliv na výběr osoby insolvenčního správce a je také posílena kontrolní funkce věřitelských orgánů (JIRÍ KOHOUTEK, Justiční aktuality 1/2005).

V mé práci se budu zabývat především problematikou již právě zmíněného institutu oddlužení.

3.1 Základní pojmy

Insolvenční řízení – Je specifické soudní řízení, v němž se řeší především dlužníkův úpadek nebo hrozící úpadek a způsob jeho řešení. Insolvenční řízení se zahajuje dnem, kdy takový návrh dojde věcně příslušnému soudu (ZELENKA, 2008).

Insolvenční soud – Soud před nímž probíhají insolvenční řízení, (v dřívější terminologii konkursní soud) jedná se o krajský soud jako soud prvního stupně (ZELENKA, 2008).

Vydává rozhodnutí, jejichž vydání zákon ukládá nebo předpokládá a také průběžně vykonává dohled nad postupem a činností ostatních procesních subjektů a rozhoduje o záležitostech s tím souvisejících (§ 10 InsZ).

Insolvenční správce – Podle nové právní úpravy se insolvenční správce ustanovuje ze seznamu insolvenčních správců vedeného Ministerstvem spravedlnosti ČR. Do seznamu lze zapsat jen fyzickou osobu, která prokáže odbornou způsobilost v insolvenčním právu. I nadále platí, že insolvenčním správcem může být i osoba mimo seznam, pokud splňuje obecné a kvalifikační předpoklady pro zápis do seznamu a se svým ustanovením souhlasí. Podle zákona č. 312/2006 Sb. může být insolvenčním správcem i zahraniční obchodní společnost nebo zahraniční sdružení (POHL, Bulletin advokacie 11/2007).

Insolvenční správce je povinen „při výkonu funkce postupovat s odbornou péčí“ a „vyvinout veškeré úsilí, které lze po něm spravedlivě požadovat, aby věřitelé byli uspokojeni v co nejvyšší míře (RICHTER, 2008).

Je důležité si uvědomit, že insolvenční správce působí pouze v rámci zahájeného

insolvenčního řízení, a to pod soustavnou kontrolou soudu a věřitelského výboru (SCHELLEOVÁ, 2006).

Insolvenčního správce pro insolvenční řízení ustanovuje insolvenční soud; insolvenčním správcem ustanoví osobu, kterou určí předseda insolvenčního soudu (§ 25, odst. 2 InsZ).

Insolvenční návrh - jedná se o návrh na zahájení insolvenčního řízení, který může podat jen dlužník nebo věřitel.

Věřitelské orgány - jsou v insolvenčním řízení:

- schůze věřitelů (jako nejvyšší orgán) a
- věřitelský výbor (při více jak 50 přihlášených věřitelích) nebo
- zástupce věřitelů (při nižším počtu přihlášených věřitelů) (ZELENKA, 2008).

Věřitelský výbor má nejméně 3 a nejvýše 7 členů. O počtu členů rozhoduje schůze věřitelů. Každý člen věřitelského výboru má svého náhradníka (§ 56, odst. 2 InsZ).

Věřitelský výbor vykonává svou činnost jako sbor; ze svého středu volí předsedu, který svolává a řídí jeho schůze. Jestliže věřitelský výbor nezvolí předsedu ani při opakované volbě, určí ho z řad členů věřitelského výboru insolvenční soud. Věřitelský výbor se schází z vlastní iniciativy nebo jej svolá insolvenční soud anebo insolvenční správce. Rozhoduje většinou hlasů svých členů s tím, že nepřítomné členy zastupují jejich náhradníci; má-li člen věřitelského výboru více náhradníků, zastupují jej v pořadí určeném schůzí věřitelů při jejich volbě. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy. Usnášet se věřitelský výbor může jen tehdy, je-li přítomna nadpoloviční většina jeho členů nebo jejich náhradníků (§ 58, odst. 3 InsZ).

Insolvenční rejstřík - jedním z dalších průlomových nástrojů ke zkvalitnění průběhu insolvenčního řízení i informovanosti věřitelů je insolvenční rejstřík. Jedná se o informační systém veřejné správy (TARANDA, 2007).

Tento nově vzniklý institut insolvenčního zákona je veden v informačním systému veřejné správy a jeho správcem je Ministerstvo spravedlnosti (§ 419, odst. 1 InsZ).

Insolvenční rejstřík obsahuje seznam insolvenčních správců, seznam dlužníků a insolvenční spisy. Pro každého dlužníka je veden jeden insolvenční spis. Jak již vyplývá ze samotné povahy insolvenčního rejstříku, jedná se o veřejně přístupnou informační databázi, s výjimkou dat, o kterých tak stanoví insolvenční zákon. Každý má právo do insolvenčního rejstříku nahlížet a pořizovat si z něj kopie a výpisy (TARANDA, Poradce 6/2007).

Význam insolvenčního rejstříku tkví rovněž v tom, že je jedním z významných prostředků při doručování písemností v insolvenčním řízení.

Po uplynutí 5-ti let od nabytí právní moci rozhodnutí, jímž bylo skončeno insolvenční řízení, vyškrtne insolvenční soud dlužníka ze seznamu dlužníků a údaje o něm v insolvenčním rejstříku znepřístupní (§ 425, odst. 1 InsZ).

Osoba s dispozičními oprávněními – osoba, které v průběhu insolvenčního řízení přísluší právo nakládat s majetkovou podstatou ohledně všech oprávnění, ze kterých se skládá (§ 2, písm. f InsZ).

3.2 Úpadek dlužníka

Insolvenční zákon zavádí úpravu jednotného insolvenčního řízení, které předpokládá stanoveným způsobem rozhodnout nejprve o tom, zda se dlužník nachází v úpadku či nikoliv, a poté zvolit konkrétní způsob řešení úpadku. Tím se insolvenční řízení liší od dřívější úpravy v zákoně o konkursu a vyrovnání, podle kterého vedle sebe existují řízení konkursní a řízení vyrovnávací (KOTOUČOVÁ, 2008).

Insolvenční zákon rozlišuje tyto formy úpadku:

- úpadek pro platební neschopnost dlužníka
- úpadek pro předlužení fyzických osob podnikatelů či právnických osob
- hrozící úpadek dlužníka

O hrozící úpadek jde tehdy, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků (§ 3, odst. 4 InsZ).

Pokud jde o úpadek dlužníka projevující se jeho platební neschopností obsahuje § 3 odst. 1 její definici, dle níž je dlužník v úpadku, pokud má více věřitelů (tj. nejméně dva), jejichž peněžité pohledávky není schopen objektivně plnit (pro nedostatek svých peněžních prostředků) po dobu delší třiceti dnů ode dne jejich splatnosti. Platební neschopnost – ve smyslu insolvenčního zákona – se může týkat kteréhokoliv dlužníka, jenž je právnickou nebo fyzickou osobou (ZELENKA, 2008).

Dle § 3 odst. 2 InsZ se má také za to, že dlužník není schopen plnit své peněžité závazky, jestliže:

- zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků, nebo
- je neplní po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti, nebo

- není možné dosáhnout uspokojení některé ze splatných peněžitých pohledávek vůči dlužníku výkonem rozhodnutí nebo exekucí, nebo
- nesplnil povinnost předložit seznamy uvedené v § 104 odst. 1, kterou mu uložil insolvenční soud (jedná se o seznam jeho majetku včetně jeho pohledávek s uvedením jeho dlužníků, seznam jeho závazků s uvedením jeho věřitelů dále seznam jeho zaměstnanců a listiny, které dokládají úpadek nebo hrozící úpadek).

Dlužník, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou – podnikatelem, je v úpadku i tehdy, je-li předlužen. O předlužení jde tehdy, má-li dlužník více věřitelů a souhrn jeho splatných závazků převyšuje hodnotu jeho majetku, případně k dalšímu provozování jeho podniku, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník bude moci ve správě majetku nebo v provozu podniku pokračovat (§ 3, odst. 3 InsZ).

Samotné insolvenční řízení vyústí v rozhodnutí o úpadku a v rozhodnutí o způsobu jeho řešení, jímž je konkurs, reorganizace, oddlužení nebo zvláštní způsoby řešení úpadku určené pro určité subjekty nebo pro určité druhy případů (ZELENKA, 2008).

„Jde-li o dlužníka, jenž podal návrh na povolení oddlužení v insolvenčním řízení zahájeném na návrh věřitele, pak musí insolvenční soud rozhodnout o způsobu řešení jeho úpadku ve zkrácené lhůtě do 30-ti dnů po rozhodnutí o úpadku.“ (ZELENKA, 2008, s. 252)

Jestliže dlužník společně s insolvenčním návrhem podá návrh na povolení oddlužení, spojí insolvenční soud s rozhodnutím o úpadku i rozhodnutí o způsobu řešení úpadku (§ 148, odst. 3 InsZ).

Podá-li insolvenční návrh dlužník dle § 104 odst. 1 InsZ, je povinen k němu připojit: seznam svého majetku včetně svých pohledávek s uvedením svých dlužníků, seznam svých závazků s uvedením svých věřitelů, dále dlužník v seznamu závazků stručně uvede, které z pohledávek svých věřitelů popírá co do důvodu, nebo co do výše a proč. Dlužník také připojí k návrhu seznam jeho zaměstnanců a listiny, které dokládají úpadek nebo hrozící úpadek.

V případě, že má být úpadek dlužníka řešen oddlužením, musí věřitelé pohledávek podléhajících režimu přihlašování uplatnit svou pohledávku podáním přihlášky. Insolvenčnímu soudu musí být přihláška podána nejpozději ve lhůtě stanovené v rozhodnutí o úpadku. K pohledávkám pozdě přihlášeným se nepřihlíží stejně jako k pohledávkám vůbec nepřihlášeným. Přihlášku lze podat pouze na formuláři; k příloze je nutno připojit listiny, kterých se věřitel dovolává. Přihlašují se i pohledávky vykonatelné; vykonatelnost je nutno doložit. Jde-li o pohledávku zajištěnou, musí být právo na uspokojení pohledávky ze zajištění rovněž výslovně uplatněno, a to v přihlášce (KOTOUČOVÁ, 2008).

4 ODDLUŽENÍ - OBECNÁ CHARAKTERISTIKA

Oddlužení upravené v právní úpravě zákona číslo 182/2006 Sb. v § 389 až 418 zákona je čtvrtým a posledním způsobem řešení úpadku dlužníka dle insolvenčního zákona. Předchozí způsoby řešení úpadku, tj. konkurs (§ 244 a násl.), reorganizace (§ 365 a násl.) a zvláštní způsoby řešení úpadku, které Insolvenční zákon stanoví pro určité subjekty nebo pro určité druhy případů, jsou určeny především pro subjekty zabývající se podnikatelskou činností (KOZÁK, 2008).

“Oddlužení a konkurs představují jediné způsoby řešení úpadku u nepodnikatelů. Konkurs je základní formou řešení úpadku dlužníka. Nastupuje automaticky vždy, nejsou-li podmínky pro aplikaci či provedení alternativního řešení.” (KOTOUČOVÁ, 2008, s. 913)

4.1 Osoby oprávněné k využití institutu oddlužení

Oddlužení se může týkat jen nepodnikatelů (je jedno, zda jde o fyzickou nebo právnickou osobu). Z obsahu úpravy oddlužení je zřejmé, že praktické bude jeho použití zejména u dlužníků – fyzických osob, kteří mají pravidelný příjem, z něhož mohou plnit splátky svých dluhů. Pro tyto osoby počítá institut oddlužení s tzv. oddlužením formou splátkového kalendáře (ZELENKA, 2008).

Dlužníkem, „který není podnikatelem“, se ve smyslu ustanovení § 389 odst. 1 insolvenčního zákona rozumí taková fyzická nebo právnická osoba, která není zákonem (podle norem hmotného práva) považována za podnikatele a současně nemá závazky (dluhy) vzešlé z jejího podnikání¹.

To, zda existuje rozumný důvod nepokládat při rozhodování o návrhu na povolení oddlužení nebo při rozhodování o tom, zda se oddlužení schvaluje, za překážku bránící uplatnění institutu oddlužení neuhrazený dluh z dlužníkovy dřívějšího podnikání, insolvenční soud uváží vždy zejména s přihlédnutím k:

- době vzniku konkrétního dlužníkovy závazku (dluhu) z podnikání
- době ukončení dlužníkovy podnikání
- četnosti neuhrazených dlužníkových závazků (dluhů) z podnikání

¹ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 3. 2008, spis. zn. KSPL 29 INS 252/2008, 1 VSPH 3/2008

- výši konkrétního dlužníkovu závazku (dluhu) z podnikání v porovnání s celkovou výší všech dlužníkových závazků
- tomu, zda věřitel, o jehož pohledávku jde, je srozuměn s tím, že tato pohledávka bude podrobena režimu oddlužení².

4.2 Účel oddlužení

Účelem oddlužení bude hlavně poskytnout dlužníkům, kteří mají v poctivém úmyslu vůli řešit svou tíživou finanční situaci, možnost oprostit se od dluhů a umožnit jim začít „nanovo“. Oddlužení reaguje hlavně na rostoucí trend zadlužování českých domácností (spotřebitelů) (HOLEŠÍNSKÝ, 2007).

Lze uvést, že oddlužení je jeden ze způsobů řešení úpadku, při kterém jsou konsolidovány dlužníkovy dluhy tak, aby nezajištění věřitelé byli uspokojeni částečně a zajištění v zásadě zcela a od zbytku dluhů byl dlužník osvobozen. Oddlužení představuje pro českého zákonodárce spíše sociální nástroj, jehož cílem je umožnit dlužníkovi „nový start“, než nástroj sledující ekonomické cíle insolvenčního práva (HAVEL, Právní rozhledy 2/2007).

Možnost zbavit se části svých dluhů tak, jak ji nabízí oddlužení, má poskytnout poctivému dlužníkovi šanci začít bez demotivující vidiny celoživotního splácení starých dluhů a s tím spojených nežádoucích efektů (KOTOUČOVÁ, 2008).

Možnost oddlužit se poskytuje „druhou šanci“ především dlužníkovi, který není podnikatelem a kterému insolvenční soud oddlužení povolí, aby jeho úpadek nebo jeho hrozící úpadek byl řešen oddlužením (často se jedná o spotřebitele, který nesplatil své spotřebitelské úvěry). Předchází se tím tomu, aby se dlužník začal pohybovat v zóně stínového hospodářství, přijímal práci načerno atd. Zahraniční zkušenosti potvrzují, že oddlužení je v konečném důsledku i ku prospěchu věřitelů; pro ty je zpravidla výhodnější obdržet v kratším časovém rámci část pohledávky, než v dlouhodobé perspektivě (mnohdy s vysokými náklady na realizaci) vymoci pohledávku celou (KRČMÁŘ, Konkurzní noviny, 14/2002).

Naplnuje-li dlužník-nepodnikatel podmínky úpadku nebo hrozícího úpadku a je schopen je svým nezajištěným věřitelům jednorázově nebo ve splátkách po dobu 5 let uhradit alespoň

² Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 21.4.2009, spis. zn. KSOS 34 INS 625/2008, 29 NSČR 3/2009-A

30 % jejich pohledávek, může svoji situaci řešit oddlužením. Možnost oddlužit se poskytuje dlužníkovi druhou šanci tak, že po uhrazení 30 % závazků (příp. méně, pokud věřitelé souhlasí) je dlužník osvobozen od placení zbytku závazků. Nesmí se však jednat o nepoctivý záměr dlužníka (<http://insolvenčni-zakon.justice.cz/dluznik/oddluzeni.html>).

4.3 Způsob uspokojování pohledávek

Pokud je soudem oddlužení povoleno, následuje stanovení daného způsobu uspokojování řešených pohledávek, resp. jejich částí. Tento způsob je dán formami vlastní realizace oddlužení, a to buď jednorázovým vyrovnáním z výtěžku prodeje majetkové podstaty dlužníka, nebo postupně pravidelnými splátkami podle pětiletého splátkového kalendáře. Po řádném a včasném splnění schválené formy oddlužení insolvenční soud vydá na návrh rozhodnutí, kterým osvobodí dlužníka od placení zbytku pohledávek, jenž dosud nebyly uspokojeny (KOTOUČOVÁ, 2008).

„Dlužník by měl být veden k odpovědnosti, tj. splnit to, k čemu se zavázal i tím, že věřitelé mohou efektivně hlídat plnění splátkového kalendáře. Nemovitosti a jiný majetek dlužníka sloužící k zajištění jeho závazků mohou být v případě neplnění splátkového kalendáře zpeněženy a v krajním případě může být úpadek dlužníka řešen klasickým konkursem.“ (TARANDA, Poradce 6/2007, s. 186)

4.4 Zajištění a nezajištění věřitelé

Podle § 2 písm. g) InsZ se zajištěným věřitelem rozumí věřitel, jehož pohledávka je zajištěna majetkem, který náleží do majetkové podstaty, a to zástavním právem, zadržovacím právem, omezením převodu nemovitostí, zajišťovacím převodem práva nebo postoupením pohledávky k zajištění anebo obdobným právem podle zahraniční právní úpravy.

Zajištění věřitelé se v rozsahu zajištění uspokojují ze zpeněžení věci, práva pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty, jimiž byla jejich pohledávka zajištěna, nestanoví-li zákon jinak. Pro pořadí jejich uspokojení je rozhodující doba vzniku zástavního práva nebo doba vzniku zajištění (§ 167, odst. 1 InsZ).

Je-li podle znaleckého posudku vypracovaného v insolvenčním řízení po rozhodnutí o úpadku hodnota zajištění nižší než výše zajištěné pohledávky, považuje se pohledávka co do takto zjištěného rozdílu za pohledávku nezajištěnou (§ 167, odst. 2 InsZ).

Nezajištění věřitelé jsou ve většině případů na tom hůře. Tato skutečnost je více analyzována v další části práce.

4.5 Institut oddlužení je využíván i v zahraničí

Institut oddlužení je běžný nástroj používaný ve většině západoevropských zemí i USA. V USA existují v zásadě také dva mechanismy oddlužení fyzických osob jako u nás. Ten první se blíží našemu jednorázovému zpeněžení majetkové podstaty, druhý splátkovému kalendáři. V USA je zajímavé, že dlužník, pro kterého by jeden z těchto postupů mohl být výhodnější, se snaží optimalizovat svojí situaci z hlediska na jaký rating má šanci v budoucnu u bank dosáhnout. I když jedna cesta k oddlužení může být pro něho méně výhodná, tak ji využije, protože musí uvažovat v širších souvislostech. I z tohoto pohledu pro něho není výhodné insolvenční zákon zneužívat. Banky mohou například přihlížet k tomu, zda splatil dluh jednorázově nebo zda splácel podle splátkového kalendáře. Záleží také na tom, kolik splatil celkem. To všechno jsou údaje, které mohou hrát roli. Dlužník, který bude chtít svůj rating zvýšit, tak musí uvažovat i tímto způsobem (JAKUBÍK, Konkurzní noviny, 1/2008).

5 NÁVRH NA POVOLENÍ ODDLUŽENÍ

V insolvenčním návrhu osoba sděluje soudu, že je v úpadku. Návrhem na oddlužení se pak domáhá pro ni přijatelného řešení úpadku, soud ale oddlužení nemusí povolit. V takovém případě řešení oddlužením odpadá, ale stále je tu insolvenční návrh. Soud ze zákona musí prohlásit konkurs, pokud návrh na oddlužení odmítne (pro formální vady) nebo zamítne (například pro to, že osoba, která o ně žádá, nesleduje poctivý úmysl, nebo majetek nepostačí alespoň k částečnému – nejméně třicetiprocentnímu uspokojení věřitelů)

(<http://portal.justice.cz/Justice2/soud/soud.aspx?o=18&j=28&k=5136&d=224560>).

Parlamentem České republiky schválená novela insolvenčního zákona, která byla provedena zákonem č. 217/2009 Sb., změnila též podmínky způsobu oddlužení (v další části práce se zmiňovaná novelizovaná ustanovení týkají této novely). Zákonomodárce stanovil, že v návrhu na oddlužení musí být uveden způsob oddlužení nebo naopak zmínka o tom, že navrhovatel žádný ze způsobů nenavrhuje (TARANDA, Daně a právo v praxi, 8/2009).

Podle § 391 odst. 2 insolvenčního zákona v novelizovaném znění dlužník, který navrhuje oddlužení plněním splátkového kalendáře, může v návrhu na povolení oddlužení požádat insolvenční soud o stanovení nižších než zákonem určených měsíčních splátek. V takovém případě musí v návrhu na povolení oddlužení uvést také výši navrhovaných měsíčních splátek nebo způsob jejich určení a vysvětlit důvody, které vedly k jeho úpadku.

Bude-li například o oddlužení žádat nepodnikatel, jehož dluhy budou z jeho minulé podnikatelské činnosti, soud návrh pro nepoctivý záměr zamítne; nelze však s určitostí říci, že to bude pravidlem vždy, soud by měl přezkoumat sociální okolnosti případu (HAVEL, Zpravodaj Jednoty českých právníků, 1/2008).

Návrh na povolení oddlužení lze podat pouze na formuláři; náležitosti formuláře stanoví prováděcí právní předpis. Podobu formuláře zveřejní ministerstvo způsobem umožňujícím dálkový přístup; tato služba nesmí být zpoplatněna (§ 391, odst. 2 InsZ).

Tento formulář je konstruován tak, že obsahuje i návrh na zahájení insolvenčního řízení. Je nezbytné pečlivě a bezchybně vyplnit tento formulář před zahájením insolvenčního řízení.

K podání návrhu, aby úpadek nebo hrozící úpadek byl řešen oddlužením, je oprávněn výhradně dlužník nepodnikatel; dlužníkovi věřitelé (nebo rodinní příslušníci) k podání návrhu na povolení oddlužení oprávnění nejsou (ZELENKA, 2008).

“Každý návrh na oddlužení podaný jinou osobou než dlužníkem musí soud odmítnout. Za návrh podaný dlužníkem se samozřejmě považuje návrh podaný jménem dlužníka osobou

či osobami oprávněnými jednat jeho jménem (zplnomocněným zástupcem, zákonným zástupcem, ustanoveným opatrovníkem atd.).” (KOTOUČOVÁ, 2008, s. 860)

K podání návrhu na povolení oddlužení je třeba přistoupit uvážlivě a zodpovědně. Jestliže insolvenční soud návrh na povolení oddlužení odmítne, vezme na vědomí jeho zpětvzetí nebo jej zamítne, rozhodne současně o způsobu řešení dlužníkovu úpadku konkursem (§ 396, odst. 1 InsZ).

5.1 Lhůty pro podání návrhu na povolení oddlužení, odmítnutí návrhu

Jak už bylo řečeno, pouze dlužník – podnikatel může požádat o oddlužení, a to buď současně se svým insolvenčním návrhem, nebo do 30-ti dnů poté, co mu byl doručen insolvenční návrh věřitele (lhůty jsou propadné). Je zcela patrné, že podmínkou podání návrhu je existence úpadku, případně úpadku hrozícího – oddlužení je nástroj práva insolvenčního, nikoliv běžného práva civilního (HAVEL, Zpravodaj Jednoty českých právníků, 1/2008).

Návrh na povolení oddlužení podaný opožděně nebo někým, kdo k tomu nebyl oprávněn, insolvenční soud odmítne rozhodnutím, které doručí dlužníku, osobě, která takový návrh podala, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru. Odvolání poté může podat pouze osoba, která takový návrh podala (§ 390, odst. 3 InsZ).

5.2 Náležitosti návrhu na povolení oddlužení

„Návrh na povolení oddlužení musí vedle obecných náležitostí podání dle § 42 odst. 4 OSŘ (Občanský soudní řád) též obsahovat:

- *označení dlužníka popřípadě označení jeho zástupců nebo osob oprávněných za něho jednat:*
 - ◆ *fyzická osoba musí být označena jménem, příjmením a bydlištěm (sídlem); jde-li o podnikatele, též identifikačním číslem,*
 - ◆ *PO musí být označena obchodní firmou nebo názvem, sídlem a identifikačním číslem;*

- *uvedení:*
 - ♦ *údajů o očekávaných příjmech dlužníka v následujících 5-ti letech,*
 - ♦ *údajů o příjmech dlužníka za poslední 3 roky,*
 - ♦ *návrh způsobu oddlužení nebo sdělení, že dlužník takový návrh nevznáší.*
- *označení důkazů, jichž se dlužník dovolává (tj. listin předepsaných v § 392),*
- *petit, tj. musí z něj být patrné, že se jím dlužník domáhá svého oddlužení.“*

(ZELENKA, 2008, s. 599)

Údaje o příjmech dosažených i očekávaných budou tvořit veškeré příjmy dosahované dlužníkem (příjmy ze závislé činnosti, z kapitálového nebo i jiného majetku včetně příjmů z pronájmu). Pokud bude návrh na oddlužení podán osobou, která byla dříve podnikatelem, musí tato osoba uvést i příjmy dosažené z podnikání nebo z jiné samostatné výdělečné činnosti (KOTOUČOVÁ, 2008).

Dle § 392 odst. 1 InsZ dlužník musí k návrhu na povolení oddlužení připojit také seznam majetku a závazků, popřípadě prohlášení o změnách, ke kterým v mezidobí došlo v porovnání se seznamy, které v insolvenčním řízení již dříve předložil.

V seznamu majetku dlužník kromě náležitostí uvedených v § 104 odst. 2 u každé položky tohoto seznamu uvede údaj o době pořízení majetku, o jeho pořizovací ceně a odhad obvyklé ceny majetku ke dni pořízení seznamu. Nejde-li o nemovitosti nebo o majetek, který slouží k zajištění, ocenění znalcem se nevyžaduje (§ 392, odst. 2 InsZ)

Dlužník tyto soupisy a informace dává soudu proto, aby tak dokázal, že bude schopen v oddlužení zaplatit alespoň 30% svých nezajištěných dluhů (tedy těch, za které se nikdo nezaručil apod.). Tato částka není maximální, ale minimální, tedy je možné, že dlužník během plnění splátkového kalendáře zaplatí více (HAVEL, 2008).

V případě, že bude dlužníkem nabídnuté oddlužení znamenat pro nezajištěného věřitele uspokojení jeho pohledávky, jenž bude nižší než 30 %, pak si dlužník musí předem obstarat též písemný souhlas tohoto věřitele s takovým návrhem; v písemném souhlasu věřitele musí být uvedeno, jaká bude nejnižší hodnota plnění, na němž se dlužník s věřitelem dohodl; podpis věřitele musí být úředně ověřen. Pokud má být pohledávka nezajištěného věřitele uspokojena na 30 % a více, nevyžaduje se, aby dlužník připojil ke svému návrhu na povolení oddlužení písemný souhlas věřitele s takovým návrhem (ZELENKA, 2008).

Návrh na povolení oddlužení musí podepsat a svůj podpis musí nechat úředně ověřit: dlužník (jehož se oddlužení týká), dále osoby ochotné zavázat se spolu s dlužníkem

při povolení oddlužení jako jeho spoludlužníci nebo ručitelé, dlužníkův manžel (ZELENKA, 2008).

Zároveň návrh na povolení oddlužení musí obsahovat souhlas dlužníkovy manžela s oddlužením v případě, že uskutečněním oddlužení může být dotčen majetek z nevypořádaného společného jmění manželů, popř. vyživovací povinnost dlužníka vůči jeho nezaopatřeným dětem nebo manželovi (KOTOUČOVÁ, 2008).

Pokud návrh na povolení oddlužení neobsahuje všechny náležitosti nebo je nesrozumitelný anebo neurčitý, dále pokud není podán na předepsaném formuláři, nebo pokud nejsou k návrhu na povolení oddlužení připojeny zákonem požadované přílohy a neobsahují-li tyto přílohy stanovené náležitosti, pak insolvenční soud usnesením vyzve osobu, která jej podala, k jeho opravě nebo doplnění s poučením o tom,

- jak lze opravu nebo doplnění provést, a o
- následcích odmítnutí návrhu, není-li přes výzvu opraven nebo doplněn návrh nebo jeho přílohy.

Opravu nebo doplnění návrhu nebo jeho příloh je třeba provést v lhůtě, jež nesmí být delší než 7 dnů (§ 393, odst. 1 InsZ).

Návrh na povolení oddlužení insolvenční soud odmítne, není-li přes jeho výzvu řádně doplněn nebo nejsou-li k němu přes jeho výzvu připojeny zákonem požadované přílohy anebo neobsahují-li tyto přílohy přes jeho výzvu stanovené náležitosti (ZELENKA, 2008).

Rozhodnutí doručí insolvenční soud dlužníku, předběžnému správci nebo insolvenčnímu správci, věřitelskému výboru a osobě, která návrh na povolení oddlužení podala; odvolání proti němu může podat jen osoba, která návrh na povolení oddlužení podala (§ 393, odst. 4 InsZ).

5.3 Zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení

Dle § 394 odst. 1 InsZ návrh na povolení oddlužení může dlužník vzít zpět, dokud insolvenční soud nerozhodne o schválení oddlužení.

Zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení vezme insolvenční soud na vědomí rozhodnutím, které se doručuje osobě, která návrh podala, dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru a dále je doručí vyhláškou (tj. zveřejněním na úřední desce insolvenčního soudu a v insolvenčním rejstříku) (§ 394, odst. 2 InsZ).

Dlužník, který vzal návrh na povolení oddlužení zpět, jej nemůže (v tomtéž insolvenčním řízení) podat znovu. Je-li návrh na povolení oddlužení vzat zpět až po vydání rozhodnutí o schválení oddlužení, rozhodne o něm insolvenční soud tak, že není účinné (ZELENKA, 2008).

„Dlužník tak skutečně v jednom řízení nesmí opakovaně žádat o povolení oddlužení, nicméně může v životě projít vícero oddlužením. Zákon pak toto zohledňuje, když přikazuje soudu, aby každý návrh na povolení oddlužení testoval insolvenční minulostí dlužníka.“ (HAVEL, Zpravodaj Jednoty českých právníků, 1/2008, s. 46)

Ztratí-li dlužník zájem na svém oddlužení poté co bylo schváleno, může insolvenčnímu soudu navrhnout jeho zrušení; za této situace insolvenční soud schválené oddlužení zruší a na majetek dlužníka prohlásí konkurs (ZELENKA, 2008).

5.4 Zamítnutí návrhu

Insolvenční soud zamítne návrh na povolení oddlužení, jestliže se zřetelem ke všem okolnostem lze důvodně předpokládat,

- že jím je sledován nepoctivý záměr, nebo
- že hodnota plnění, které by při oddlužení obdrželi nezajištění věřitelé, bude nižší než 30 % jejich pohledávek, ledaže tito věřitelé s nižším plněním souhlasí (§ 395, odst. 1, InsZ).

Insolvenční soud zamítne návrh na povolení oddlužení i tehdy, jestliže jej znovu podala osoba, o jejímž návrhu na povolení oddlužení bylo již dříve rozhodnuto, nebo dosavadní výsledky řízení dokládají lehkomyšlný nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinnosti v insolvenčním řízení (§ 395, odst. 2 InsZ).

Na nepoctivý záměr sledovaný návrhem na povolení oddlužení lze usuzovat zejména tehdy, jestliže ohledně dlužníka, jeho zákonného zástupce, jeho statutárního orgánu nebo člena jeho kolektivního statutárního orgánu v posledních 5-ti letech probíhalo insolvenční řízení nebo jiné řízení řešící úpadek takové osoby, a to v závislosti na výsledku takového řízení, nebo podle výpisu z rejstříku trestů v posledních 5-ti letech před zahájením insolvenčního řízení proběhlo trestní řízení, které skončilo pravomocným odsouzením pro trestný čin majtkové nebo hospodářské povahy (§ 395, odst. 3 InsZ).

Shledá-li insolvenční soud návrh na povolení oddlužení nepřipustným z těchto důvodů, zamítne jej usnesením, jež zvláště doručí dlužníku, osobě, která návrh podala, insolvenčnímu

správci a věřitelskému výboru a dále je doručí vyhláškou (tj. zveřejněním na úřední desce insolvenčního soudu a v insolvenčním rejstříku) (ZELENKA, 2008).

Lhůta pro odvolání činí 15 dnů a začíná běžet od doručení rozhodnutí dlužníkovi.

Jestliže insolvenční soud návrh na povolení oddlužení odmítne, vezme na vědomí jeho zpětvzetí nebo jej zamítne, rozhodne současně o způsobu řešení dlužníkovy úpadku konkursem (§ 396, odst. 1 InsZ).

„Vůči osobě, jejíž návrh na povolení oddlužení byl odmítnut nebo zamítnut anebo bylo vzato na vědomí jeho zpětvzetí, se může dlužník domáhat práva na náhradu škody nebo jiné újmy, která mu tím vznikla za podmínek uvedených v § 147 InsZ. Žalobu o náhradu škody nebo jiné újmy musí dlužník podat nejpozději do 3 měsíců ode dne, kdy mu bylo doručeno (nevyhovující) rozhodnutí o návrhu na povolení oddlužení. Žaloba se podává u obecného soudu osoby, proti níž směřuje, neboť nejde o incidenční spor.“ (ZELENKA, 2008, s. 606)

6 ROZHODNUTÍ O POVOLENÍ ODDLUŽENÍ

Jestliže o návrhu na povolení oddlužení není rozhodnuto jinak (tedy odmítnutím nebo zamítnutím návrhu anebo bylo vzato na vědomí jeho zpětvzetí), insolvenční soud oddlužení povolí. Pokud rozhodnutí o povolení oddlužení není spojeno již s rozhodnutím o úpadku (jde o případy, kdy dlužník zahájil insolvenční řízení svým návrhem, k němuž připojil též návrh na povolení oddlužení) a má-li být o povolení oddlužení rozhodnuto samostatným rozhodnutím vydaným do 3 měsíců po rozhodnutí o úpadku (jde o případy, kdy naopak věřitel svým návrhem zahájil insolvenční řízení, do něhož dlužník podal návrh na povolení oddlužení) musí být před event. povolením oddlužení svolána schůze věřitelů, která je oprávněna přijmout usnesení o způsobu řešení dlužníkovy úpadku; insolvenční soud je vázán rozhodnutím schůze věřitelů (ZELENKA, 2008).

Rozhodnutí o povolení oddlužení se doručuje dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru. Odvolání proti němu není přípustné (§ 397, odst. 1 InsZ).

Insolvenční soud může po rozhodnutí o povolení oddlužení i bez návrhu změnit své předběžné opatření (§ 397, odst. 2 InsZ).

Rozhodnutí o povolení oddlužení nabývá účinnosti okamžikem zveřejnění v insolvenčním rejstříku (KOTOUČOVÁ, 2008).

7 PŘEZKUMNÉ JEDNÁNÍ A POPŘENÍ POHLEDÁVEK

Přezkoumání přihlášených pohledávek se děje na přezkumném jednání nařízeném insolvenčním soudem (§ 190, odst. 1 InsZ).

Termín a místo konání přezkumného jednání určí insolvenční soud v rozhodnutí o úpadku. Dlužníku a insolvenčnímu správci doručí insolvenční soud předvolání k přezkumnému jednání do vlastních rukou, s poučením o nezbytnosti jejich účasti (§ 190, odst. 2 InsZ).

Přezkoumání pohledávek při přezkumném jednání se děje podle seznamu přihlášených pohledávek (§ 191 InsZ).

Pouze insolvenční správce a dlužník mají oprávnění popřít pohledávku. Mohou zde popírat pravost, výši i pořadí přihlášené pohledávky včetně nároku na uspokojení ze zajištění. Je možné popřít, jak pohledávku nevykonatelnou, tak i pohledávku vykonatelnou. V závislosti na tom, zda byla popřena pohledávka vykonatelná nebo nevykonatelná, jsou upraveny účinky popření návazně na následné uplatnění žaloby na určení (popření) přihlášené pohledávky (KOTOUČOVÁ, 2008).

Pokud se přezkumné jednání konalo ještě před schválením oddlužení plněním splátkového kalendáře, účinky popření nevykonatelné pohledávky nezajištěného věřitele dlužníkem nastávají až dnem zveřejnění usnesení o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku; od tohoto dne začíná běžet lhůta k podání žaloby o určení pravosti, výše nebo pořadí pohledávky. Věřitelé nevykonatelné pohledávky, která byla takto účinně popřena dlužníkem, mohou uplatnit své právo žalobou na určení u insolvenčního soudu do 30-ti dnů od zveřejnění usnesení o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku; tato lhůta však neskončí dříve než uplynutím 15 dnů od doručení vyrozumění.

Pokud se přezkumné jednání konalo ještě před schválením oddlužení plněním splátkového kalendáře, účinky popření vykonatelné pohledávky nezajištěného věřitele dlužníkem nastávají opět až dnem zveřejnění usnesení o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku; od tohoto dne počíná též běžet lhůta k podání žaloby o určení pravosti, výše nebo pořadí pohledávky. Popírající dlužník podá do 30-ti dnů od zveřejnění usnesení o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku žalobu u insolvenčního soudu, kterou uplatní své popření proti věřiteli, jehož vykonatelnou pohledávku popřel (insolvenční správce se tohoto sporu neúčastní) (ZELENKA, 2008).

Jde-li o vykonatelnou pohledávku priznanou pravomocným rozhodnutím příslušného

orgánu, může dlužník jako důvod popření její pravosti nebo výše uplatnit jen skutečnosti, které jsou důvodem pro zastavení výkonu rozhodnutí nebo exekuce proto, že pohledávka zanikla nebo je promlčená (§ 410, odst. 3 InsZ).

Nevykonatelná pohledávka je zjištěna

- jestliže ji nepopřel insolvenční správce,
- jestliže insolvenční správce, který ji popřel, vezme své popření zpět, nebo
- rozhodnutím insolvenčního soudu ve sporu o určení její pravosti, výše nebo pořadí (§ 201, odst. 1 InsZ).

Vykonatelná pohledávka je zjištěna, nebyla-li včas podána žaloba nebo byla-li taková žaloba zamítnuta anebo řízení o ní skončilo jinak než rozhodnutím ve věci samé (§ 201, odst. 2 InsZ).

„Pokud jde o sporné pohledávky (lhostejno zda je popřel insolvenční správce nebo dlužník) zahrnuté do schváleného splátkového kalendáře, skládá dlužník částky na ně připadající v termínech určených splátkovým kalendářem zatím do úschovy k rukám insolvenčního správce. Podle výsledku sporu o pravost, výši nebo pořadí takové pohledávky pak po právní moci rozhodnutí insolvenčního správce neprodleně: vydá věřiteli deponovanou částku (je-li sporná pohledávka zjištěna) nebo deponovanou částku naopak poměrně rozdělí mezi ostatní věřitele uvedené ve splátkovém kalendáři jako mimořádnou splátku (není-li pohledávka zjištěna).“ (ZELENKA, 2008, s. 628)

8 STANOVENÍ ZPŮSOBU PROVEDENÍ ODDLUŽENÍ

Povolením oddlužení není ještě s konečnou platností rozhodnuto, jestli k realizaci tohoto způsobu řešení úpadku skutečně dojde. Oddlužení musí být předtím schváleno. Prvním krokem mezi povolením oddlužení a jeho schválením je stanovení způsobu, tj. formy provedení oddlužení (KOTOUČOVÁ, 2008, s. 888).

8.1 Projednání a hlasování o způsobu oddlužení schůzí věřitelů

O způsobu oddlužení rozhoduje schůze věřitelů.

K projednání způsobu oddlužení a hlasování o jeho přijetí dochází na schůzi věřitelů za tím účelem svolané nebo za podmínek stanovených tímto zákonem mimo schůzi věřitelů (§ 399, odst. 1 InsZ).

Za tím účelem insolvenční soud svolá schůzi věřitelů a oznámení o jejím svolání zveřejní vyhláškou, kterou vyvěsí na svojí úřední desce a současně ji zveřejní v insolvenčním rejstříku. Oznámení musí být zveřejněno nejméně 15 dnů přede dnem konání schůze věřitelů a musí v něm být uveden předmět jednání (tj. projednání způsobu oddlužení a hlasování o jeho přijetí), jakož i místo a termín konání schůze, předvolání na schůzi věřitelů spolu s poučením o nezbytnosti jejich účasti doručí insolvenční soud do vlastních rukou pouze dlužníkovi a insolvenčnímu správci (ZELENKA, 2008).

Schůzi věřitelů k projednání způsobu oddlužení insolvenční soud nesvolá nebo již svolanou schůzi věřitelů zruší, jestliže všichni k tomu oprávnění věřitelé hlasovali o přijetí způsobu oddlužení mimo schůzi věřitelů. Výsledky hlasování v takovém případě zveřejní vyhláškou (§ 399, odst. 3 InsZ).

Dlužník je povinen osobně se zúčastnit schůze věřitelů a zodpovědět dotazy přítomných věřitelů na této schůzi. Jestliže se bez důvodné omluvy nedostaví na schůzi věřitelů, má se za to, že vzal svůj návrh na povolení oddlužení zpět (§ 399, odst. 2 InsZ).

InsZ umožňuje, aby si dlužník se svými věřiteli předjednal jejich postoje ke způsobu svého oddlužení, a to nejen před podáním návrhu na povolení oddlužení, ale též i před zahájením insolvenčního řízení. Z tohoto důvodu se předpokládá, že dlužník, který má na svém oddlužení prvořadý zájem, sám zaranžuje určitou dobu „schůze věřitelů“ (nejde o skutečnou schůzi věřitelů ve smyslu InsZ) nebo se obrátí na jednotlivé své věřitele a

seznámí je se všemi informacemi, které budou svým obsahem a rozsahem odpovídat informacím obsaženým v pozdějším návrhu na povolení oddlužení a v jeho přílohách. Výsledky těchto jednání dlužníka s věřiteli (tj. zda věřitel souhlasí nebo nesouhlasí s určitým způsobem oddlužení) se promítnou do hlasování organizované dlužníkem mimo schůzi věřitelů (ZELENKA, 2008).

8.2 Hlasování o způsobu oddlužení

Výsledky hlasování dosažené mimo schůzi věřitelů se připočtou k výsledkům hlasování dosažených na schůzi věřitelů. Je-li rozpor mezi hlasováním věřitele mimo schůzi věřitelů a jeho hlasováním na schůzi věřitelů, považuje se za rozhodné hlasování věřitele na schůzi věřitelů; o tom insolvenční soud tohoto věřitele neprodleně vyrozumí (§ 400, odst. 2 InsZ).

Pokud se jedná o hlasování o přijetí způsobu oddlužení mimo schůzi věřitelů před zahájením insolvenčního řízení, organizuje si je dlužník sám. Jeho cílem je s věřiteli předjednat jejich podporu pro pozdější návrh dlužníka na povolení oddlužení formou zpeněžení majetkové podstaty nebo plněním splátkového kalendáře a tím si zajistit jeho pozdější snazší projednání a schválení. Věřitelé mohou platně hlasovat jen tehdy, hlasují-li písemně pro dlužníkuv návrh, a to podáním označeným výslovně jako „Hlasovací lístek“; podání nesmí obsahovat žádný jiný právní úkon a musí z něj být nepochybný výsledek hlasování (tj. že bylo hlasováno pro zpeněžení majetkové podstaty nebo pro plnění splátkového kalendáře). Na hlasovacím lístku musí být úředně ověřena pravost podpisu věřitele. Hlasovací lístek musí být dlužníkovi doručen nejpozději poslední den lhůty, jenž k tomu stanovil dlužník svým věřitelům; tato lhůta nesmí být kratší než 15 dnů.

Obdobně se postupuje při hlasování o přijetí způsobu oddlužení mimo schůzi věřitelů po zahájení insolvenčního řízení, jen s tím rozdílem, že hlasovací lístek musí věřitel doručit insolvenčnímu soudu, a to nejpozději v den předcházející soudem svolané schůzi věřitelů. Nelze-li přihlídnout k hlasovacímu lístku pro některou z vad nebo pro jeho opožděnost, je třeba to věřiteli neprodleně oznámit. Jde-li o hlasování před zahájením insolvenčního řízení, učiní tak dlužník; půjde-li o hlasování po zahájení insolvenčního řízení, učiní tak insolvenční správce (ZELENKA, 2008).

Právo hlasovat o způsobu oddlužení mají pouze nezajištění věřitelé, kteří včas přihlásili svou pohledávku. Zajištění věřitelé nehlasují ani v rozsahu, ve kterém je podle znaleckého posudku vypracovaného v insolvenčním řízení po rozhodnutí o úpadku hodnota zajištění nižší

než výše zajištěné pohledávky. Právo hlasovat nemají osoby dlužníkovi blízké a osoby, které tvoří s dlužníkem koncern (§ 402, odst. 1 InsZ).

Prostou většinou hlasů se rozhoduje o způsobu oddlužení (na schůzi přítomných nebo řádně zastoupených) nezajištěných věřitelů počítanou podle výše jejich pohledávek, a to bez ohledu na to, zda jde o hlasování na schůzi věřitelů nebo mimo ni. Současně platí, že na každou 1 Kč pohledávky připadá jeden hlas (ZELENKA, 2008).

“Např. věřitel, který přihlásil zajištěnou pohledávku ve výši 100 Kč a nezajištěnou pohledávku ve výši 50 Kč (obě přezkoumány, věřitel není vůči dlužníkovi osobou blízkou), je oprávněn hlasovat v rozsahu 50 hlasů (1 Kč pohledávky = 1 hlas).” (KOTOUČOVÁ, 2008, s. 903)

Rozhodnutí schůze věřitelů o způsobu oddlužení insolvenční soud nemůže zrušit, i kdyby odporovalo společnému zájmu věřitelů. Nezíská-li ani jeden ze způsobů oddlužení prostou většinu hlasů nezajištěných věřitelů, pak o něm rozhodne insolvenční soud; při rozhodování je vhodné přihlédnout k tomu, který ze způsobů oddlužení měl větší (i když jinak nedostatečnou) podporu nezajištěných věřitelů. Rozhodnutí o způsobu oddlužení vydá insolvenční soud:

- do skončení schůze věřitelů (tj. ještě na této schůzi) nebo
- do 15 dnů po zveřejnění výsledků hlasování mimo schůzi věřitelů (tj. v případě, že se schůze věřitelů nekonala) v insolvenčním rejstříku (ZELENKA, 2008).

8.3 Uplatňování námitek ze strany věřitelů

Věřitelé, kteří hlasovali o přijetí způsobu oddlužení, mohou namítat, že zde jsou skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly zamítnutí návrhu na povolení oddlužení. Tyto námitky mohou uplatnit nejpozději do skončení schůze věřitelů, která rozhodovala o způsobu oddlužení a nebo do 10-ti dnů po zveřejnění výsledků hlasování v insolvenčním rejstříku v případě, že o způsobu oddlužení bylo hlasováno mimo schůzi věřitelů prostřednictvím hlasovacích lístků. K později vzneseným námitkám a k námitkám uplatněným věřiteli, kteří nehlasovali o přijetí způsobu oddlužení, se nepřihlíží (§ 403, odst. 2 InsZ).

Včas podané námitky, uplatněné oprávněnými osobami, projedná insolvenční soud při jednání, ke kterému předvolá dlužníka, insolvenčního správce, věřitelský výbor a věřitele, kteří podali námitky (§ 403, odst. 3 InsZ).

9 ZPŮSOBY PROVEDENÍ ODDLUŽENÍ

InsZ rozlišuje dvě zcela rovnocenné formy oddlužení dlužníka, a to

- (jednorázovým) zpeněžením majetkové podstaty nebo
- plněním splátkového kalendáře;

záleží především na věřitelích, pro který ze způsobů oddlužení se rozhodnou. Je dosti pravděpodobné, že pro dlužníky – PO bez budoucích pravidelných měsíčních příjmů bude reálnější forma jednorázového zpeněžení majetkové podstaty a pro naopak zcela nemajetné dlužníky – FO mající jen pravidelný měsíční příjem bude akceptovatelnější splátkový kalendář (ZELENKA, 2008).

9.1 Zpeněžení majetkové podstaty

„Bude-li oddlužení probíhat formou jednorázového zpeněžení majetkové podstaty, postupuje se při něm obdobně jako při zpeněžení majetkové podstaty v konkursu (tj. především veřejnou dražbou nebo soudní dražbou anebo prodejem mimo dražbu včetně zpeněžení jedinou smlouvou).“ (ZELENKA, 2008, s. 608)

Jedná se o způsob oddlužení formou jednorázového vyrovnání pohledávek ze zdrojů stávajících aktiv dlužníka. Pohledávky dlužníkůvých věřitelů jsou zde uspokojovány z výtěžku zpeněžení majetkové podstaty (KOTOUČOVÁ, 2008).

Zvláštnost tohoto způsobu oddlužení oproti konkursu spočívá mimo jiné v tom, že na rozdíl od konkursu se do majetkové podstaty nezahrne majetek, který dlužník nabyt v průběhu insolvenčního řízení poté, co nastaly účinky schválení oddlužení, tj. po zveřejnění rozhodnutí o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku. Zachová si tak své budoucí příjmy a veškerý majetek, který po schválení oddlužení získá. Na tento majetek se nevztahují dispoziční omezení v rámci insolvenčního řízení. Věřitelé se budou uspokojovat pouze z majetku nabytého dlužníkem před zveřejněním rozhodnutí o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku (HOLEŠÍNSKÝ A KOL., Právní rádce 12/2007).

Zpeněžování a celou realizaci oddlužení provádí insolvenční správce, který jediný má po schválení oddlužení tímto způsobem dispoziční oprávnění k majetku podléhajícímu zpeněžení v oddlužení.

Důležité pro posouzení rozsahu tohoto majetku, tedy i pro zvážení míry uspokojení věřitelů, bude soupis majetku sestavený na základě seznamu majetku a závazků povinně předkládaného dlužníkem spolu s jeho návrhem na povolení oddlužení. Za pomoci tohoto seznamu ustanovený insolvenční správce sestaví, průběžně doplňuje a upravuje soupis majetkové podstaty (KOTOUČOVÁ, 2008).

U této formy oddlužení postačí, aby zpeněžením majetkové podstaty byly získány peněžní prostředky, které budou pokrývat alespoň 30 % pohledávek věřitelů.

U zpeněžení majetkové podstaty některé věci takto zpeněženy být nemohou. Z věcí, které jsou ve vlastnictví povinného, se nemůže týkat výkon rozhodnutí těch, které povinný nezbytně potřebuje k uspokojování hmotných potřeb svých a své rodiny nebo k plnění svých pracovních úkolů, jakož i jiných věcí, jejichž prodej by byl v rozporu s morálními pravidly. Jedná se o běžné oděvní součásti, obvyklé vybavení domácnosti, snubní prsten a jiné předměty podobné povahy, dále zdravotnické potřeby a jiné věci, které povinný potřebuje vzhledem ke své nemoci nebo tělesné vadě a hotové peníze do částky odpovídající dvojnásobku životního minima jednotlivce podle zvláštního právního předpisu (§ 322 OSŘ).

9.2 Plnění pomocí splátkového kalendáře

Je-li oddlužení prováděno plněním splátkového kalendáře, pak je dlužník povinen po dobu 5-ti let pravidelně měsíčně splácet nezajištěným věřitelům ze svých příjmů částku ve stejném rozsahu, v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky (ZELENKA, 2008).

Tuto částku rozvrhne dlužník prostřednictvím insolvenčního správce mezi nezajištěné věřitele podle poměru jejich pohledávek způsobem určeným v rozhodnutí insolvenčního soudu o schválení oddlužení. Zajištění věřitelé se uspokojí jen z výtěžku zpeněžení zajištění; při tomto zpeněžení se postupuje obdobně podle ustanovení o zpeněžení zajištění v konkursu (§ 398, odst. 3 InsZ).

Podle § 406 odst. 3 písm. a) novelizovaného insolvenčního zákona v rozhodnutí, jímž schvaluje oddlužení plněním splátkového kalendáře, insolvenční soud uloží dlužníku, aby po dobu pěti let platil nezajištěným věřitelům prostřednictvím insolvenčního správce vždy k určenému dni měsíce částku stanovenou podle § 398 z příjmů, které získá po schválení oddlužení, a to podle poměru jejich pohledávek určeného v rozhodnutí. Současně stanoví

termín úhrady první splátky, a to tak, aby byla uhrazena nejpozději do konce měsíce následujícího po měsíci, v němž nastanou účinky schválení oddlužení.

Dále dle novelizovaného § 398 odst. 4 insolvenčního zákona dlužníku, který o to požádal v návrhu na povolení oddlužení, může insolvenční soud stanovit jinou výši měsíčních splátek. Učiní tak jen tehdy, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží nezajištění věřitelé, bude stejná nebo vyšší než 50 % jejich pohledávek, anebo stejná nebo vyšší než hodnota plnění, na které se tito věřitelé s dlužníkem dohodli. Přitom dále přihlédne k důvodům, které vedly k dlužníkově úpadku, k celkové výši dlužníkových závazků, k dosavadní a očekávané výši dlužníkových příjmů, k opatřením, která dlužník činí k zachování a zvýšení svých příjmů a ke snížení svých závazků, a k doporučení věřitelů. Dlužníkovým návrhem jiné výše měsíčních splátek není insolvenční soud vázán. Rozhodne-li se insolvenční soud takovýto návrh neakceptovat, má se za to, že stále rozhoduje o povolení oddlužení s minimálně třicetiprocentní kvótou pro celkovou úhradu nepřednostních pohledávek. K opožděné žádosti insolvenční soud nepřihlíží.

Plnění splátkového kalendáře se řídí stejnými pravidly, která platí v případě nařízené exekuce. Při ní musí vždy dlužníkovi zůstat po srážkách ze mzdy tzv. nezabavitelné minimum odvozené od životního minima jednotlivce (TARANDA, Poradce 6/2007).

Nezabavitelná částka na povinného je stanovena jako 2/3 součtu částky životního minima jednotlivce, tedy částky 3.126,- Kč a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu v nájemním bytě v obci od 50.000 do 99.999 obyvatel, a to bez ohledu na to, v jaké obci skutečně povinný zaměstnanec žije, tedy částky 4.597,- Kč, čili jako 2/3 z částky 7.723,- Kč. Nezabavitelná částka na povinného činí 5.148,66,- Kč.

Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu se stanoví obdobně, a to jako 1/4 z nezabavitelné částky na povinného 5.148,66,- Kč, činí tedy 1.287,16,- Kč.

(<http://www.ceskenoviny.cz/paragrafy/zpravy/nove-limity-mzdovych-srazek-v-roce-2010-cast-1-/414121>)

Jednotlivé nezabavitelné částky se následně sečtou a výsledek se zaokrouhlí na celé koruny nahoru. Celková základní částka se následně odečte od čisté mzdy. Ze zbytku čisté mzdy pak lze bez omezení srazit vše nad součet životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu (aktuálně 7.723,- Kč) + dlužníkovi se srazí ještě částka ve výši 5148,- Kč (tj 2/3 z 7.723,- Kč, které se zaokrouhlí dolů na částku dělitelnou třemi, tedy 2/3 z 7.722,- Kč). Dlužníkovi zůstává částka 1/3 z 7.722,- Kč spolu se základní částkou. (<http://insolvencni-zakon.justice.cz/dluznik/kalkulacka-vypocet.html>)

Dle § 277 odst. 2 OSŘ se do čisté mzdy započítávají i čisté odměny za vedlejší činnost, kterou dlužník vykonává u toho, u koho je v pracovním poměru. Nezapočítávají se však do ní částky poskytované na náhradu nákladů spojených s pracovním výkonem, a to zejména při pracovních cestách.

Podle odstavce 3 písm. d) § 406 novelizovaného zákona v rozhodnutí, jímž schvaluje oddlužení plněním splátkového kalendáře, insolvenční soud přikáže plátcí mzdy dlužníka, nebo plátcí jiného příjmu dlužníka postižitelného výkonem rozhodnutí srážkami ze mzdy povinného (plátce mzdy dlužníka), aby po doručení rozhodnutí o schválení oddlužení prováděl ze mzdy nebo jiného příjmu dlužníka stanovené srážky a nevyplácel sražené částky dlužníku. Částky sražené z dlužnickovy mzdy zasílá plátce mzdy dlužníka insolvenčnímu správci.

Plnění splátkového kalendáře probíhá po dobu celých pěti let, a to bez ohledu na to, zda dlužník zaplatil schváleným oddlužením očekávané plnění (např. ve výši 30 %) nebo více (např. ve výši 75 %); dříve může skončit jen tehdy, pokud dlužník uspokojí všechny nezajištěné pohledávky uvedené ve schváleném splátkovém kalendáři, a to v plné výši (100 %). V takovém případě skončí plnění splátkového kalendáře (a celé insolvenční řízení) předčasně rozhodnutím insolvenčního soudu o splnění oddlužení (ZELENKA, 2008).

Dlužník je povinen provádět úhrady ze mzdy, platu, důchodu, odměny členů zastupitelstva územních samosprávných celků, popř. i z některých dávek státní sociální podpory, které nejsou jednorázově vyplaceny dále z náhrad mezd, nemocenského, ošetrovného nebo podpory při ošetřování člena rodiny, peněžité pomoci v mateřství, stipendia, podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci, odstupného, peněžitých plnění věrnostní nebo stabilizační povahy aj. (KOTOUČOVÁ, 2008).

9.2.1 Povinnosti dlužníka během splátkového kalendáře

Po celou dobu trvání účinků schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře (5 let) musí dlužník bezpodmínečně plnit všechny povinnosti stanovené v § 412 odstavci 1 InsZ. Pokud dlužník nebude plnit tyto své povinnosti, insolvenční soud schválené oddlužení bez dalšího zruší a současně rozhodne (zpravidla dalším výrokem téhož rozhodnutí) o prohlášení konkursu na majetek dlužníka. Je proto v zájmu dlužníka samého, aby po dobu plnění splátkového kalendáře:

- vykonával přiměřenou výdělečnou činnost a v případě, že je nezaměstnaný, o získání příjmu (aktivně) usiloval (tj. včetně registrace u úřadu práce) a neodmítal (každou) splnitelnou možnost si příjem obstarat (nabídky úřadu práce),
- zpeněžil (veškerý) majetek získaný dědictvím či darem a jejich výtěžek včetně jiných mimořádných příjmů (např. z loterie, z prodeje svého majetku, jenž nezajišťuje pohledávky zajištěných věřitelů, z dotací a dávek apod.) použil k mimořádným splátkám nad rámec splátkového kalendáře,
- oznámil bez zbytečného odkladu insolvenčnímu soudu, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru každou změnu svého bydliště nebo sídla a zaměstnání,
- vždy k 15. lednu a k 15. červenci kalendářního roku předložil insolvenčnímu soudu, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru přehled svých příjmů za uplynulých 6 kalendářních měsíců (je vhodné, aby se věřitelský výbor sešel 2x do roka k projednání tohoto přehledu),
- žádný ze svých příjmů nezatajoval a na žádost insolvenčního soudu, insolvenčního správce nebo věřitelského výboru předložil k nahlédnutí svá daňová přiznání za období trvání splátkového kalendáře,
- neposkytoval nikomu ze svých věřitelů žádné zvláštní výhody,
- nepřijímal na sebe nové závazky, které by nemohl splnit v době jejich splatnosti (ZELENKA, 2008).

„Po celou dobu trvání účinků schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře vykonává nad činností dlužníka dohled především insolvenční správce, jenž o výsledcích své činnosti pravidelně informuje (nejlépe 1x za 3 měsíce) insolvenční soud a věřitelský výbor.“
(ZELENKA, 2008, s. 630)

Pokud v tomto období dlužník bez souhlasu insolvenčního správce odmítne přijetí daru nebo dědictví, jedná se ze zákona o neplatný právní úkon. Totéž platí, jestliže dlužník uzavře bez souhlasu insolvenčního správce dohodu o vypořádání dědictví, podle které má z dědictví obdržet méně, než činí jeho dědický podíl (§ 246, odst. 4 InsZ).

10 ROZHODNUTÍ O SCHVÁLENÍ ODDLUŽENÍ

Oddlužení jako způsob řešení úpadku dlužníka je z hlediska procesního postupu koncipováno tak, že soud svým rozhodnutím nejprve oddlužení povolí, pak následuje projednání a stanovení způsobu, jakým má být oddlužení provedeno. Než je zahájen vlastní proces realizace oddlužení, oddlužení musí být schváleno. Při schvalování oddlužení soud znovu zkoumá naplnění podmínek pro povolení oddlužení. Realizace a s tím spojené vlastní účinky oddlužení mohou nastat v podstatě až po potvrzení tohoto způsobu řešení úpadku formou schválení oddlužení.

Rozhodování o schválení oddlužení představuje závěrečné rozhodnutí „předrealizačního“ stádia rozhodování o oddlužení. Nastupuje poté, co po povolení oddlužení proběhne proces projednání a stanovení formy, respektive způsobu provedení oddlužení.

Insolvenčnímu soudu je zákonem uloženo rozhodnout o schválení (či neschválení) oddlužení ihned poté, co mohly být ze strany věřitelů uplatněny zmíněné námitky, a pokud uplatněny byly, tak poté, co došlo k jejich projednání. I v případě, že byla uplatněna buď jediná včasná a oprávněným věřitelem podaná námitka, soud musí ještě předtím, než přistoupí k rozhodování o schválení oddlužení, nařídít jednání a tuto námitku zde (popř. všechny podané námitky) projednat. Teprve až po skončení tohoto jednání může vydat rozhodnutí ve věci schválení oddlužení. Pokud nejsou podány žádné takové námitky, ukládá zákon soudu povinnost rozhodnout ve věci schválení oddlužení neprodleně po uplynutí lhůty k jejich podání, tj. do 10 dnů po zveřejnění výsledků hlasování v insolvenčním rejstříku, pokud bylo hlasováno o způsobu oddlužení mimo schůzi věřitelů. Námitky podané pozdě a námitky podané neoprávněnou osobou se neprojednávají (KOTOUČOVÁ, 2008).

Okamžikem zveřejnění rozhodnutí o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku nastávají účinky schválení oddlužení (ZELENKA, 2008).

Dojde-li insolvenční správce k závěru, že jsou dány u dlužníka určité skutečnosti (uvedené v § 395) odůvodňující zamítnutí návrhu na povolení oddlužení, upozorní na ně věřitele ještě před hlasováním schůze věřitelů o způsobu oddlužení (ústně do protokolu) nebo do 3 dnů po zveřejnění výsledků hlasování v insolvenčním rejstříku (písemným podáním), pokud bylo hlasováno o způsobu oddlužení mimo schůzi věřitelů.

Vyjdou-li v průběhu insolvenčního řízení najevo zmíněné skutečnosti, insolvenční soud namísto vydání rozhodnutí o způsobu oddlužení, oddlužení neschválí a rovnou (zpravidla dalším výrokem téhož rozhodnutí) prohlásí konkurs na majetek dlužníka (ZELENKA, 2008).

Rozhodnutí, jímž oddlužení neschválí, doručí insolvenční soud zvlášť dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru. Odvolání proti tomuto rozhodnutí může podat pouze dlužník (§ 405, odst. 3 InsZ).

10.1 Rozhodnutí o schválení oddlužení, závaznost, náležitosti

Insolvenční soud oddlužení schválí jen v případě, že neshledá důvody pro jeho neschválení, a to ať již na základě vznesených důvodných námitek věřiteli nebo na základě vlastního zjištění, že existují skutečnosti, pro něž měl být návrh na povolení oddlužení zamítnut pro některý z důvodů uvedených v § 395 (ZELENKA, 2008).

V rozhodnutí, jímž schvaluje oddlužení zpeněžením majetkové podstaty, insolvenční soud uvede: jednak informaci o tom, kdo je insolvenčním správcem, označí majetek, který podle stavu ke dni vydání rozhodnutí náleží do majetkové podstaty (potřebné údaje by měly být obsaženy v dlužníkových přílohách k návrhu na povolení oddlužení) a také seznam nezajištěných věřitelů, kteří souhlasili s tím, že jejich pohledávky budou uspokojeny pod 30% jejich nominální hodnoty s uvedením nejnižší hodnoty plnění, na níž se s dlužníkem dohodli. Pohledávky nezajištěných věřitelů mohou být při oddlužení uspokojeny nejméně ve výši 5 % (§ 406, odst. 2 InsZ).

V rozhodnutí, jímž schvaluje oddlužení plněním splátkového kalendáře, insolvenční soud:

- uloží dlužníku platit po dobu 5 let nezajištěným věřitelům vždy ke každému 1. dni v měsíci ze svých příjmů stejnou částku, jež by byla postižena ve prospěch přednostních pohledávek při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci, a to podle poměru jejich pohledávek určeného v rozhodnutí; současně stanoví termín úhrady první splátky tak, aby byla uhrazena nejpozději do konce měsíce následujícího po měsíci, v němž nastanou účinky schválení oddlužení,
- označí příjmy, z nichž by měl dlužník podle stavu ke dni vydání rozhodnutí uhradit první splátku, s uvedením způsobu výpočtu částky, která z těchto příjmů zůstane dlužníku (způsob výpočtu se uvede v odůvodnění; dle § 278 OSŘ nesmí být dlužníkovi sražena z měsíční mzdy základní částka; způsoby jejího výpočtu upravuje nařízení vlády č. 63/1998 Sb.), a
- označí nezajištěné věřitele, kteří souhlasili s tím, že jejich pohledávky budou uspokojeny pod 30 % jejich nominální hodnoty s uvedením nejnižší hodnoty plnění,

- na níž se s dlužníkem dohodli.

Usnesení o schválení oddlužení se věřitelům doručí vyvěšením na úřední desce insolvenčního soudu a současně se uveřejní v insolvenčním rejstříku a zvláště se doručí dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru; proti usnesení se může odvolat jen věřitel, jenž hlasoval proti přijetí schváleného způsobu oddlužení, nebo věřitel jehož námitkám proti povolení oddlužení, soud nevyhověl (ZELENKA, 2008).

Okamžik zveřejnění v insolvenčním rejstříku je zároveň rozhodným i pro běh lhůty pro podání odvolání. Lhůta pro odvolání je 15 dnů (KOTOUČOVÁ, 2008).

Je nutné zdůraznit, že je povinností odvolacího soudu projednat a rozhodnout odvolání proti rozhodnutí o způsobu řešení úpadku (tedy proti usnesení o schválení povolení oddlužení) s nejvyšším urychlením. Je-li odvolání podáno, předloží soud prvního stupně věc odvolacímu soudu, jakmile uplyne lhůta všem účastníkům k podání odvolání. Odvolací soud podané odvolání projedná a rozhodne o něm nejpozději do 2 měsíců poté, co mu bylo předloženo soudem prvního stupně (ZELENKA, 2008).

Účinky schválení oddlužení nastávají okamžikem zveřejnění rozhodnutí o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku (§ 407, odst. 1 InsZ).

“Se schválením oddlužení jsou podle zvoleného způsobu oddlužení spojeny tomu odpovídající účinky, mimo které má jako zásada platit, že dispoziční oprávnění je plně v rukou dlužníka. Vedle vymezení účinků oddlužení, kterými jsou příslušným způsobem upravena práva k majetkové podstatě tak, aby mohlo dojít k realizaci schváleného oddlužení, proto zákon spolu se schválením oddlužení ruší veškerá omezení dispozičních oprávnění dlužníka, která vznikla za dobu zatímního trvání insolvenčního řízení a přetrvala až do doby schválení oddlužení.” (KOTOUČOVÁ, 2008, s. 926)

Právní mocí rozhodnutí o schválení oddlužení se ruší omezení dispozičních oprávnění dlužníka (§ 407, odst. 2 InsZ).

10.2 Účinky schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty

Jak už bylo řečeno, oddlužení schválené ve formě zpeněžení majetkové podstaty, bude zpeněžovat insolvenční správce a to ve veřejné dražbě, v soudní dražbě, prodejem mimo dražbu nebo zpeněžením jedinou smlouvou. Proto má k tomuto majetku dispoziční oprávnění výlučně insolvenční správce (ZELENKA, 2008).

Insolvenční správce rozhoduje o způsobu zpeněžení se souhlasem věřitelského výboru. Po schválení smlouvy o provedení dražby věřitelským výborem lze provést prodej veřejnou dražbou. K prodeji majetku mimo dražbu je nutný souhlas věřitelského výboru i insolvenčního soudu, soud může stanovit podmínky prodeje. Při prodeji věcí ohrožených znehodnocením nebo zkázou není třeba souhlasu soudu ani věřitelského výboru. Zpeněžovaný majetek nesmí nabývat mj. dlužník, osoby jemu blízké, členové a náhradníci věřitelského výboru, pokud nezískali souhlas schůze věřitelů s nabytím (KOTOUČOVÁ, 2008).

„Je-li majetek podstaty, jehož se oddlužení týká, insolvenčním správcem zcela zpeněžen, postupuje se dále jako v konkursu při předložení, přezkoumání, projednání a schválení konečné zprávy včetně vyúčtování odměny a výdajů insolvenčního správce (§ 302 a násl. InsZ) a s výtěžkem zpeněžení se naloží jako při rozvrhu (§ 305 až § 307 InsZ).“ (ZELENKA, 2008, s. 624)

Insolvenční správce rovněž vykonává plnění rozvrhového usnesení v oddlužení; dá podnět k ukončení insolvenčního řízení. Po zpeněžení majetkové podstaty a splnění rozvrhového usnesení insolvenční soud vezme na vědomí splnění schváleného oddlužení a současně rozhodne o odměně a nákladech insolvenčního správce, kterého zprostí funkce (KOTOUČOVÁ, 2008).

10.3 Účinky schválení oddlužení splátkovým kalendářem

Bylo-li oddlužení schváleno ve formě splátkového kalendáře, má dlužník od jeho schválení dispoziční oprávnění ke svým (budoucím) příjmům, jichž se oddlužení týká a tyto příjmy dlužník musí dobrovolně vydat nezajištěným věřitelům podle schváleného splátkového kalendáře.

Jde-li o ostatní dlužníkův majetek, který není zatížen právy zajištěných věřitelů a jehož se oddlužení ve formě splátkového kalendáře netýká, nabývá k němu dispoziční oprávnění dlužník od právní moci rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře (ZELENKA, 2008).

Majetek, který slouží k zajištění, zpeněží insolvenční správce po schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře, nejdříve však po zjištění pravosti výše a pořadí zajištěné pohledávky. Výtěžek zpeněžení vydá zajištěnému věřiteli; přitom postupuje obdobně podle ustanovení o zpeněžení zajištění v konkursu (§ 409, odst. 3 InsZ).

11 ZRUŠENÍ SCHVÁLENÉHO ODDLUŽENÍ

Rozhodnutí o zrušení schváleného oddlužení může insolvenční soud vydat, jen dokud nevezme na vědomí splnění oddlužení, zjistí-li, že dlužník neplní podstatné povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení, nebo pokud se prokáže, že podstatnou část splátkového kalendáře nebude již možné splnit (např. pozbude-li dlužník na dobu delší než 2,5 roku všech svých příjmů), nebo pokud dlužníku vznikl v důsledku jím zaviněného jednání po schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře (nový) peněžitý závazek po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti, anebo to navrhne dlužník (tzn. že dlužník již nemá zájem na svém oddlužení) (§ 418, odst. 1 InsZ).

“Zákon v daném ohledu zakotvuje procesně racionální koncepci, která vychází z toho, že pokud by se kdykoli v průběhu realizace, resp. provádění schváleného oddlužení ukázalo, že dotčené podmínky dle § 418 odst. 1 InsZ nebudou splněny, ztrácí další pokračování procesu řešení dlužníkovu úpadku v režimu úpravy oddlužení opodstatnění.” (KOTOUČOVÁ, 2008, s. 969)

Výrok usnesení o zrušení schváleného oddlužení se doručí věřitelům vyvěšením na úřední desce insolvenčního soudu a zároveň se zveřejnění v insolvenčním rejstříku a zvláště se doručí dlužníku, insolvenčnímu správci, věřitelskému výboru, navrhovateli zrušení oddlužení a orgánu, který vede obchodní nebo jiný rejstřík, v němž je zapsán dlužník, jde-li o písemnosti, o nichž tak zvláštní právní předpis stanoví. Odvolat se může proti tomuto usnesení jen dlužník, insolvenční správce, věřitelský výbor nebo navrhovatel zrušení oddlužení (ZELENKA, 2008).

12 SPLNĚNÍ ODDLUŽENÍ, SKONČENÍ INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ

Splnění oddlužení vezme insolvenční soud na vědomí rozhodnutím, proti němuž není odvolání přípustné; právní mocí tohoto rozhodnutí insolvenční řízení končí. Současně insolvenční soud rozhodne o odměně insolvenčního správce a jeho nákladech a zproští insolvenčního správce jeho funkce (§ 413 InsZ).

Rozhodnutí se doručuje věřitelům vyvěšením na úřední desce insolvenčního soudu a současně zveřejněním v insolvenčním rejstříku a zvlášť se doručuje dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru (ZELENKA, 2008).

12.1 Osvobození dlužníka od placení pohledávek

V případě, že dlužník splní řádně a včas všechny povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení, insolvenční soud vydá po slyšení dlužníka usnesení, jímž dlužníka osvobodí od placení pohledávek, zahrnutých do oddlužení, v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny. Může tak učinit pouze na návrh dlužníka. Toto osvobození se vztahuje též na věřitele, k jejichž pohledávkám se v insolvenčním řízení nepřihlíželo (jde zejména o opožděně přihlášené pohledávky, o vadně přihlášené pohledávky nebo popřené pohledávky), na věřitele, kteří do insolvenčního řízení své pohledávky nepřihlásili, ač tak učinit měli a na ručitele a jiné osoby, které měly vůči dlužníku pro tyto pohledávky právo postihu (POHL, Bulletin advokacie 11/2007, s. 37).

„Pohledávky věřitelů, jichž se osvobození týká, nezanikají, jen jejich splnění nelze po dlužníku – pro přiznané osvobození – vymoci; dlužník nemá povinnost je plnit (stávají se naturální obligací). Podaří-li se dlužníkovi při svém oddlužení uspokojit pohledávky nezajištěných věřitelů v plné výši (tj. ze 100 %; rozhodnutí o osvobození od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení se již nevydává (veškeré dluhy byly vyrovnány)).“ (ZELENKA, 2008, s. 633)

Dle § 416 odst. 2 InsZ se rozhodnutí insolvenčního soudu o návrhu dlužníka na přiznání osvobození doručuje zvlášť dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru.

Proti zamítavému usnesení, jenž osvobození nepřiznává, se může odvolat pouze dlužník. Jen věřitel, jehož pohledávka vůči dlužníku nebyla v insolvenčním řízení zcela uspokojena,

může podat odvolání proti rozhodnutí soudu, které přiznává dlužníku osvobození (POHL, Bulletin advokacie, 11/2007).

12.1.1 Osvobození při nesplněných podmínkách

Je-li hodnota plnění, které při splnění oddlužení obdrželi nezajištění věřitelé, nižší než 30 % jejich pohledávek, nebo nedosahuje-li nejnižší hodnotu plnění, na které se tito věřitelé s dlužníkem dohodli, může insolvenční soud po slyšení dlužníka a insolvenčního správce přesto přiznat dlužníku osvobození od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení v rozsahu, ve kterém dosud nebyly uspokojeny. Učiní tak jen na návrh dlužníka a za předpokladu, že dlužník prokáže, že požadované hodnoty plnění nebylo dosaženo v důsledku okolností, které nezavinil, a zároveň, že částka, kterou tito věřitelé na uspokojení svých pohledávek dosud obdrželi, není nižší než částka, které by se jim dostalo, kdyby dlužníkův úpadek byl řešen konkursem (§ 415 InsZ).

Takové osvobození bude připadat v úvahu zejména u dlužníků - spotřebitelů, kteří jsou nemajetní a kteří plnili prostřednictvím splátkového kalendáře (HOLEŠÍNSKÝ A KOL., Právní rádce 12/2007).

12.1.2 Odejmutí a zánik přiznaného osvobození od placení dluhů

“Dlužník, který v insolvenčním řízení „prošel“ procesem oddlužení, a na základě výsledků tohoto řízení mu bylo přiznáno osvobození od povinnosti platit zbytek neuhrazených pohledávek, nemusí být takto zbaven svých starých dluhů s konečnou platností. Zákon obsahuje „pojistku“, která má umožnit přiznané osvobození zrušit.” (KOTOUČOVÁ, 2008, s. 964)

Osvobození insolvenční soud dlužníku odejme, jestliže na základě návrhu podaného některým z dotčených věřitelů do 3 let od jeho pravomocného přiznání vyjde najevo, že ke schválení oddlužení nebo k přiznání osvobození došlo na základě podvodného jednání dlužníka, anebo že dlužník poskytl zvláštní výhody některým věřitelům; to neplatí, jestliže věřitel, který návrh podal, mohl takovou námitku uplatnit před rozhodnutím o přiznání osvobození dlužníku (§ 417, odst. 1 InsZ).

Přiznané osvobození zaniká i v případě, byl-li dlužník do 3 let od právní moci rozhodnutí o něm pravomocně odsouzen za úmyslný trestný čin, kterým podstatně ovlivnil schválení nebo provedení oddlužení anebo přiznání osvobození, případně kterým jinak poškodil věřitele (§ 417, odst. 2 InsZ).

Pro věřitelé, kteří se sami účastnili podvodných jednání s dlužníkem nebo kterým byly poskytnuty nedovolené výhody, platí v případě zániku osvobození dlužníka od placení pohledávek, že se zánik osvobození od placení pohledávek netýká právě jejich pohledávek. Rozhodnutí se doručuje věřitelům vyvěšením na úřední desku insolvenčního soudu a současně zveřejněním v insolvenčním rejstříku a zvláště se doručuje jen dlužníku a věřitelům, jichž se zánik osvobození týká (tedy patrně všem nezajištěným věřitelům, jejichž pohledávky nebyly v insolvenčním řízení zcela uspokojeny a kteří je mohou vůči dlužníkovi znovu uplatňovat); pouze tyto zmíněné osoby mohou proti rozhodnutí podat odvolání (ZELENKA, 2008).

12.2 Pohledávky vyloučené z osvobození

Přiznané osvobození od placení pohledávek se netýká: peněžitého trestu nebo jiné majetkové sankce dlužníku uložené v trestním řízení pro úmyslný trestný čin nebo pohledávek na náhradu škody způsobené úmyslným porušením právní povinnosti (ZELENKA, 2008).

Při osvobození dlužníka podle § 414 odst. 1 InsZ zůstává zajištěnému věřiteli, který po schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře nepožádal o zpeněžení majetku sloužícího k zajištění pohledávky, zachováno právo domáhat se uspokojení pohledávky z výtěžku zpeněžení tohoto majetku.

Dojde-li soud k závěru, že podmínky pro přiznání osvobození dlužníka od placení neuhrazených pohledávek po splnění oddlužení jsou splněny, přiznává dlužníkovi osvobození, jinak návrh zamítne. Obojí tak činí usnesením (KOTOUČOVÁ, 2008).

Odvoláním lze namítat pouze to, že nebyly splněny předpoklady pro přiznání osvobození dlužníku (§ 416, odst. 2 InsZ).

13 PRAKTICKÁ ČÁST

13.1 Zpracování statistických údajů o oddlužení

V rámci praktické části bakalářské práce jsem získal statistické údaje související s oddlužením, a to tak, že jsem požádal elektronickou formou Krajský soud v Plzni a v Českých Budějovicích o následující data:

- počet podaných návrhů na oddlužení,
- počet povolených oddlužení
- dále počet přeměn schválených oddlužení na konkurz
- počet povolených oddlužení schválených ve formě splátkového kalendáře a formou zpeněžením majetkové podstaty
- počet zrušených schválených oddlužení

Všechny získané údaje byly za rok 2008 a 2009. Dané Krajské soudy jsem si vybral z toho důvodu, protože bydlím v Plzeňském kraji a zároveň studuji v Českých Budějovicích.

Z poskytnutých dat jsem následně udělal mezi těmito Krajskými soudy vzájemnou komparaci, a to jak z časového hlediska, tak z hlediska procentuálního.

1. Počet podaných návrhů na oddlužení

Tabulka č. 1

Krajský soud	Počet podaných návrhů na oddlužení za rok 2008	Procentuální podíl	Počet podaných návrhů na oddlužení za rok 2009	Procentuální podíl
Krajský soud v Plzni	138	60,79%	310	65,26%
Krajský soud v Českých Budějovicích	89	39,21%	165	34,74%
Celkem	227	100,00%	475	100,00%

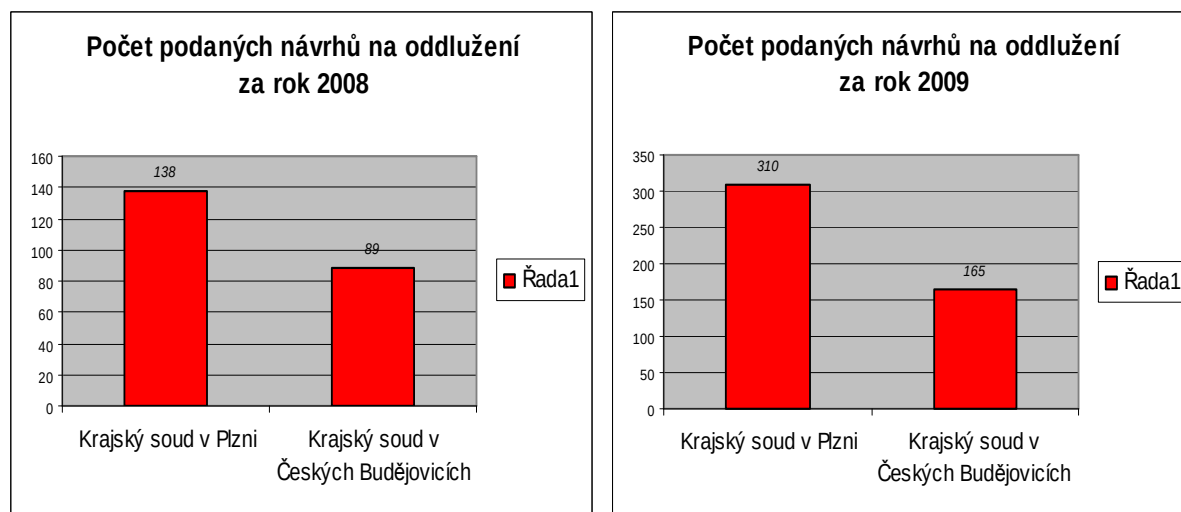
Zdroj: Poskytnuté údaje z Krajského soudu v Plzni a Českých Budějovicích

Z následující tabulky je zcela patrné, že počet podaných návrhů na oddlužení za rok 2008 byl u Krajského soudu v Plzni s počtem 138 návrhů o 49 podaných návrhů vyšší než u Krajského soudu v Českých Budějovicích s počtem 89 návrhů. Celkový počet podaných návrhů na oddlužení v tomto roce u obou soudů činil 227 návrhů. Vypočetl jsem, že v případě procentuálního srovnání by Krajskému soudu v Plzni připadlo přibližně 61 % z celkového počtu podaných návrhů na oddlužení, a to v roce 2008 ve srovnání s Krajským soudem v Českých Budějovicích, jehož procentuální podíl by činil zhruba 39 %.

V roce 2009 se počet podaných návrhů na oddlužení u Krajského soudu v Plzni zvýšil a to na 310 návrhů. U Krajského soudu v Českých Budějovicích činil počet návrhů 165. Celkový počet podaných návrhů na oddlužení za oba soudy v roce 2009 byl 475. Z toho lze odvodit, že procentuální podíl v počtu podaných návrhů na oddlužení v tomto roce byl u Krajského soudu v Plzni přibližně 65 % a v Českých Budějovicích 35 %.

Vyšší počet podaných návrhů na oddlužení u Krajského soudu v Plzni lze připsat tomu, že u obvodu Krajského soudu v Plzni jsou dva obvody okresních soudů navíc, než je tomu u Krajského soudu v Českých Budějovicích. Do obvodu Krajského soudu v Plzni patří obvody okresních soudů v Domažlicích, Chebu, Klatovech, Karlových Varech, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, v Rokycanech, Sokolově a v Tachově. Počet obyvatel jednotlivých okresů, které náležejí do místní působnosti Krajského soudu v Plzni je 877 263 obyvatel³. Sídlem Krajského soudu v Plzni je město Plzeň. Na druhé straně do obvodu Krajského soudu v Českých Budějovicích patří pouze obvody okresních soudů v Českých Budějovicích, Českém Krumlově, Jindřichově Hradci, Pelhřimově, Písku, Prachaticích, Strakoniciích a v Táboře. Sídlem Krajského soudu v Českých Budějovicích je město České Budějovice⁴. Počet obyvatel jednotlivých okresů, které náležejí do místní působnosti Krajského soudu v Českých Budějovicích je 710 694 obyvatel, což je o 166 569 obyvatel méně než je tomu u obvodu Krajského soudu v Plzni, proto i z tohoto důvodu je zákonitě počet podaných návrhů na oddlužení u Krajského soudu v Plzni vyšší⁵.

Graf č. 1 a 2

Zdroj: Vlastní grafické znázornění

³ Dle Českého statistického úřadu k 31.12.2008

⁴ Zákon č. 6/2002 Sb. o soudech a soudcích, příloha č. 2 – Názvy, obvody a sídla krajských soudů

⁵ Dle Českého statistického úřadu k 31.12.2009

Tabulka č. 2

	Krajský soud v Plzni	Krajský soud v Českých
Změna v počtu podaných návrhů na oddlužení v letech 2008 - 2009	nárůst o 172	nárůst o 76
vyjádřené v %	zvýšení o 124,64	zvýšení o 85,39

Zdroj: Vlastní výpočet

V roce 2009 byl u Krajského soudu v Plzni zaznamenán nárůst o 172 podaných návrhů na oddlužení oproti roku 2008. Jedná se téměř o 125-ti procentní navýšení oproti původnímu počtu podaných návrhů za rok 2008.

V tomto samém období byl u Krajského soudu v Českých Budějovicích rovněž zjištěn nárůst podaných návrhů na oddlužení, a to o 76 návrhů. U tohoto případu šlo přibližně o 85-ti procentní navýšení oproti původnímu počtu podaných návrhů.

Zvyšující se počty lze do jisté míry připsat tomu, že nový insolvenční zákon a s ním i institut oddlužení nabyly účinnosti teprve na začátku roku 2008 a v té době se jednalo o zcela nový způsob řešení úpadku. Z těchto čísel je možné vysledovat značný nárůst popularity tohoto institutu. K jednomu z důvodů, proč data vykazují rostoucí trend, patří hospodářská krize, která způsobila u mnoha lidí zadlužení.

2. Počet povolených oddlužení

Tabulka č. 3

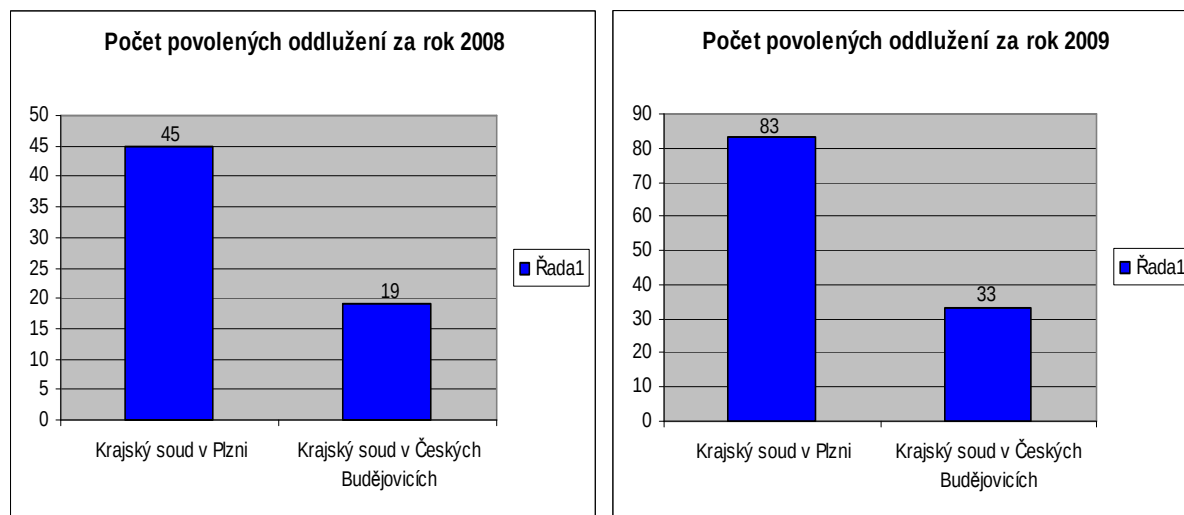
Krajský soud	Počet povolených oddlužení za rok 2008	Procentuální podíl	Počet povolených oddlužení za rok 2009	Procentuální podíl
Krajský soud v Plzni	45	70,31%	83	71,55%
Krajský soud v Českých Budějovicích	19	29,69%	33	28,45%
Celkem	64	100,00%	116	100,00%

Zdroj: Poskytnuté údaje z Krajského soudu v Plzni a Českých Budějovicích

Tabulka ukazuje, že počet povolených oddlužení za rok 2008 byl u Krajského soudu v Plzni s počtem 45-ti povolených oddlužení o 26 povolených oddlužení vyšší než u Krajského soudu v Českých Budějovicích s počtem 19-ti povolených oddlužení. Celkový počet povolených oddlužení v tomto roce u obou soudů činil 64. Procentuální podíl Krajského soudu v Plzni byl přibližně 70 % z celkového počtu povolených oddlužení v roce 2008 ve srovnání s Krajským soudem v Českých Budějovicích, jehož procentuální podíl činil zhruba 30 %.

V roce 2009 se počet povolených oddlužení u Krajského soudu v Plzni zvýšil, a to na 83 povolených oddlužení. U Krajského soudu v Českých Budějovicích byl počet povolených oddlužení v tomto roce 33. Celkový počet povolených oddlužení za oba soudy v roce 2009 byl 116. Procentuální podíl v počtu povolených oddlužení tohoto roku byl u Krajského soudu v Plzni přibližně 72 % a v Českých Budějovicích 28 %.

Graf č. 3 a 4

Zdroj: Vlastní grafické znázornění

Tabulka č. 4

Krajský soud	Procentuální podíl povolených oddlužení z počtu podaných návrhů	
	rok 2008	rok 2009
Krajský soud v Plzni	32,61%	26,77%
Krajský soud v Českých Budějovicích	21,35%	20,00%

Zdroj: Vlastní výpočet

Z této tabulky je vidět, že podíl povolených oddlužení z počtu podaných návrhů u Krajského soudu v Plzni za rok 2008 byl přibližně 33 % a v roce 2009 činil tento podíl 27 %. U Krajského soudu v Českých Budějovicích byl podíl ještě nižší, a to 21 % v roce 2008 a 20 % v roce 2009.

Pozn.: Rozdíl mezi počtem podaných návrhů na oddlužení a počtem povolených oddlužení je počet návrhů, které nebyly povoleny především z důvodu odmítnutí insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení, dále ty u nichž bylo zastaveno

řízení pro nezaplacení zálohy na náklady řízení (zamítnutím pro nedostatek majetku) a také ty, u kterých bylo zaznamenáno zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení.

Tabulka č. 5

	Krajský soud v Plzni	Krajský soud v Českých Budějovicích
Změna v počtu povolených oddlužení v letech 2008 - 2009	nárůst o 38	nárůst o 14
vyjádřené v %	zvýšení o 84,44	zvýšení o 73,68

Zdroj: Vlastní výpočet

V roce 2009 byl u Krajského soudu v Plzni zaznamenán nárůst o 38 povolených oddlužení oproti roku 2008. Jedná se téměř o 84-ti procentní navýšení oproti původnímu počtu povolených oddlužení za rok 2008.

V tomto samém období byl u Krajského soudu v Českých Budějovicích rovněž zjištěn nárůst povolených oddlužení a to o 14 oddlužení. V tomto případě šlo přibližně o 74-ti procentní navýšení oproti původnímu počtu povolených oddlužení.

Z výše uvedeného vyplývá že i v počtu povolených oddlužení, a to za období mezi roky 2008 – 2009, došlo k patrnému nárůstu. Tento nárůst může být ovlivněn také nevyřízenou agendou z předchozího roku.

3. Počet přeměn schválených oddlužení na konkurz

Tabulka č. 6

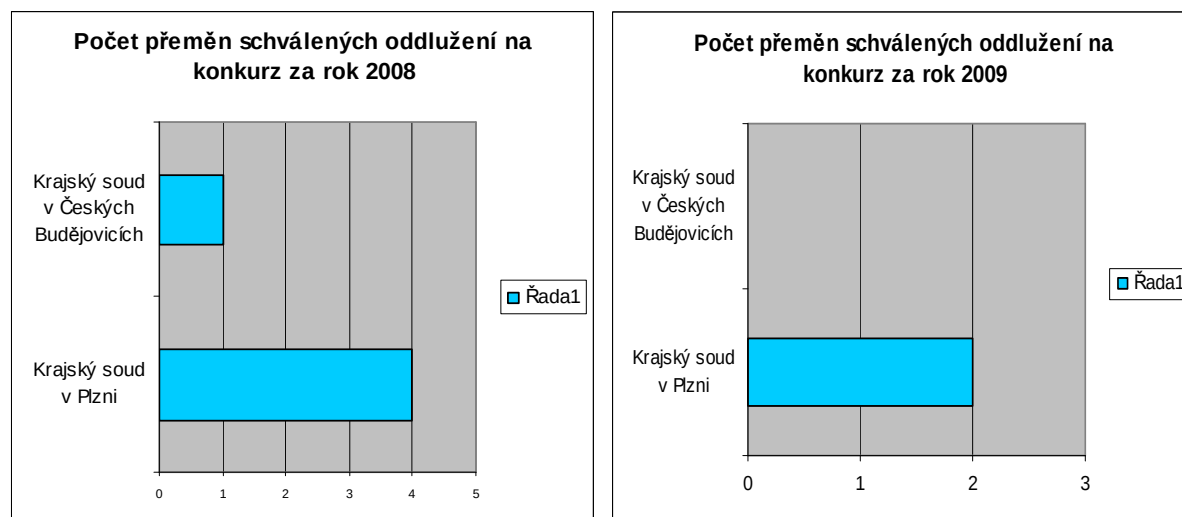
Krajský soud	Počet přeměn schválených oddlužení na konkurz za rok 2008	Procentuální podíl	Počet přeměn schválených oddlužení na konkurz za rok 2009	Procentuální podíl
Krajský soud v Plzni	4	80,00%	2	100,00%
Krajský soud v Českých Budějovicích	1	20,00%	0	0,00%
Celkem	5	100,00%	2	100,00%

Zdroj: Poskytnuté údaje z Krajského soudu v Plzni a Českých Budějovicích

Tabulka znázorňuje počet přeměn schválených oddlužení na konkurz za rok 2008, jehož výše činila u Krajského soudu v Plzni 4 přeměny a u Krajského soudu v Českých Budějovicích se jednalo o jednu přeměnu na konkurz. Procentuální podíl Krajského soudu v Plzni byl tedy 80 % z celkového počtu přeměn schválených oddlužení na konkurz, a to za rok 2008. Zbýlých 20 % připadlo Krajskému soudu v Českých Budějovicích.

V roce 2009 se počet přeměn schválených oddlužení na konkurz u Krajského soudu v Plzni snížil, a to na pouhé 2 přeměny. U Krajského soudu v Českých Budějovicích nebyla zjištěna dokonce žádná přeměna. Procentuální podíl v počtu přeměn schválených oddlužení na konkurz tohoto roku byl u Krajského soudu v Plzni ve výši 100 % a naproti tomu v Českých Budějovicích 0 %.

Graf č. 5 a 6

Zdroj: Vlastní grafické znázornění

Tabulka č. 7

Krajský soud	Procentuální podíl přeměn schválených oddlužení na konkurz z počtu schválených oddlužení	
	rok 2008	rok 2009
Krajský soud v Plzni	11,76%	2,56%
Krajský soud v Českých Budějovicích	6,25%	0,00%

Zdroj: Vlastní výpočet

Z této tabulky je patrné, že podíl přeměn schválených oddlužení na konkurz z počtu schválených oddlužení u Krajského soudu v Plzni byl za rok 2008 přibližně 12 % a v roce 2009 činil tento podíl 2,5 %. U Krajského soudu v Českých Budějovicích byl podíl ještě nižší, a to zhruba 6 % v roce 2008 a dokonce 0 % v roce 2009.

4. Počet schválených oddlužení formou splátkového kalendáře a zpeněžením majetkové podstaty

Tabulka č. 8

Krajský soud	Počet schválených oddlužení za rok 2008		Počet schválených oddlužení za rok 2009	
	Formou splátkového kalendáře	Formou zpeněžením majetkové podstaty	Formou splátkového kalendáře	Formou zpeněžením majetkové podstaty
Krajský soud v Plzni	31	3	77	1
Krajský soud v Českých Budějovicích	16	0	30	1
Celkem	47	3	107	2

Zdroj: Poskytnuté údaje z Krajského soudu v Plzni a Českých Budějovicích

Následující tabulka ukazuje, že u Krajského soudu v Plzni v roce 2008 bylo schváleno 31 oddlužení formou splátkového kalendáře, což bylo o 15 více, než v případě Krajského soudu v Českých Budějovicích, kde bylo schváleno 16 oddlužení touto formou. Celkový počet schválených oddlužení formou splátkového kalendáře v tomto roce u obou soudů byl 47 případů.

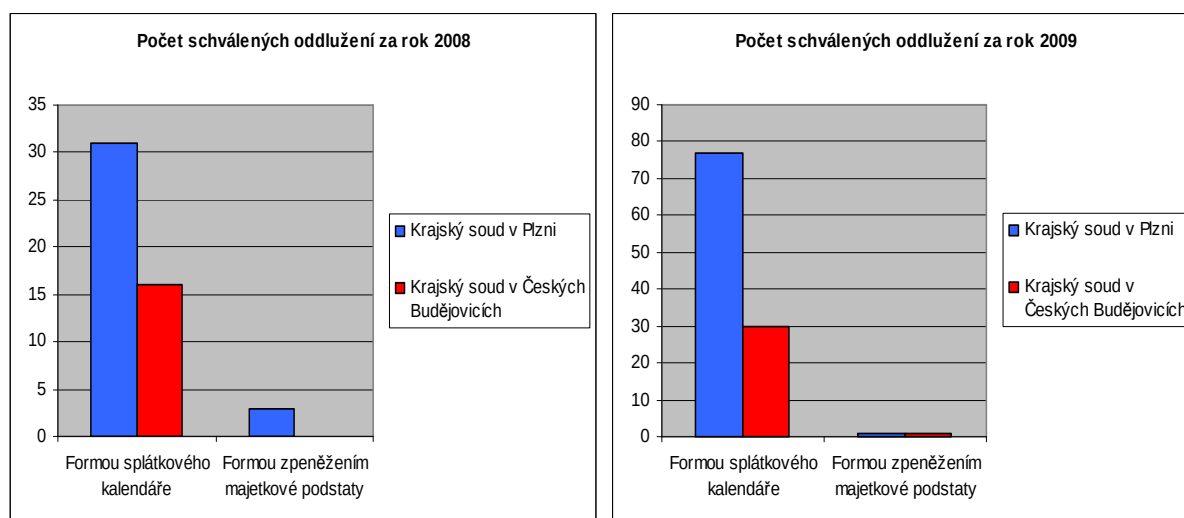
Naopak formou zpeněžením majetkové podstaty bylo oddlužení schváleno v podstatně menším počtu případů. U Krajského soudu v Plzni za rok 2008 se jednalo pouze o 3 případy a v Českých Budějovicích nebyl dokonce ani jeden zaznamenaný případ schváleného oddlužení touto formou.

V roce 2009 se počet schválených oddlužení formou splátkového kalendáře u Krajského soudu v Plzni zvýšil a to na 77 případů. Rovněž i u Krajského soudu v Českých Budějovicích došlo k nárůstu schválených oddlužení touto formou, a to na 30 případů. Celkový počet schválených oddlužení formou splátkového kalendáře u obou soudů za rok 2009 byl 107 případů.

V roce 2009 byl, jak u Krajského soudu v Plzni, tak u soudu v Českých Budějovicích zjištěn pouze 1 případ schváleného oddlužení formou zpeněžením majetkové podstaty. Celkem tedy byly pro tento rok u těchto soudů schváleny pouze 2 případy oddlužení formou zpeněžením majetkové podstaty.

Z výše uvedeného vyplývá, že většina schválených oddlužení byla ve formě splátkového kalendáře, neboť značná část dlužníků při jejich nesnadné situaci nemá dostatečně velký majetek na to, aby mohl být zpeněžen k uhrazení požadované výši pohledávek. Právě způsob oddlužení zpeněžením majetkové podstaty není v reálu moc často využíván, a proto z tohoto důvodu by možná bylo lepší zavést tuto formu v kombinaci se splátkovým kalendářem.

Graf č. 7 a 8

Zdroj: Vlastní grafické znázornění

Tabulka č. 9

Krajský soud	Procentuální podíl v počtu schválených oddlužení za rok 2008		Procentuální podíl v počtu schválených oddlužení za rok 2009	
	Formou splátkového kalendáře	Formou zpeněžením majetkové podstaty	Formou splátkového kalendáře	Formou zpeněžením majetkové podstaty
Krajský soud v Plzni	65,96%	100,00%	71,96%	50,00%
Krajský soud v Českých Budějovicích	34,04%	0,00%	28,04%	50,00%
Celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Zdroj: Vlastní výpočet

Procentuální podíl Krajského soudu v Plzni byl v roce 2008 přibližně 66 % z celkového počtu schválených oddlužení formou splátkového kalendáře ve srovnání s Krajským soudem v Českých Budějovicích, jehož procentuální podíl činil zhruba 34 %.

V roce 2009 byl procentuální podíl v počtu schválených oddlužení formou splátkového kalendáře u Krajského soudu v Plzni 72 % a 28 % u Krajského soudu v Českých Budějovicích.

U schváleného oddlužení formou zpeněžením majetkové podstaty činil procentuální podíl u Krajského soudu v Plzni za rok 2008 100 %, a to ve srovnání s Krajským soudem v Českých Budějovicích, který měl procentuální podíl 0 %.

V roce 2009 byl procentuální podíl v počtu schválených oddlužení formou zpeněžením majetkové podstaty u obou soudů stejný, a tudíž činil 50 %.

Tabulka č. 10

Krajský soud	Procentuální podíl schválených oddlužení z počtu povolených oddlužení za rok 2008		Procentuální podíl schválených oddlužení z počtu povolených oddlužení za rok 2009	
	Formou splátkového kalendáře	Formou zpeněžením majetkové podstaty	Formou splátkového kalendáře	Formou zpeněžením majetkové podstaty
Krajský soud v Plzni	68,89%	6,67%	92,77%	1,20%
Krajský soud v Českých Budějovicích	84,21%	0,00%	90,91%	3,03%

Zdroj: Vlastní výpočet

Podíl schválených oddlužení z počtu povolených oddlužení za rok 2008 u Krajského soudu v Plzni činil přibližně 69 % ve formě splátkového kalendáře a 7 % ve formě zpeněžením majetkové podstaty. Na druhé straně u Krajského soudu v Českých Budějovicích téhož roku byl zmiňovaný podíl 84 % u splátkového kalendáře a 0 % u zpeněžení majetkové podstaty.

Dále tento podíl za rok 2009 u Krajského soudu v Plzni se zvýšil na 93 % ve formě splátkového kalendáře a klesl na 1 % ve formě zpeněžením majetkové podstaty. U Krajského soudu v Českých Budějovicích za rok 2009 byl podíl schválených oddlužení z počtu povolených oddlužení přibližně 91 % u splátkového kalendáře a 3 % u zpeněžení majetkové podstaty.

Rozdíl mezi počtem povolených oddlužení a schválených oddlužení jsou pravděpodobně neschválená oddlužení, neboť v případě, že byly vznesené námitky ze strany insolvenčního správce a nezajištěných věřitelů v průběhu schůze věřitelů nebo před ní, shledány jako důvodné, insolvenční soud oddlužení neschválil a současně rozhodl o řešení úpadku dlužníka konkursem.

Tabulka č. 11

	Krajský soud v Plzni		Krajský soud v Českých Budějovicích	
	Formou splátkového kalendáře	Formou zpeněžením majetkové podstaty	Formou splátkového kalendáře	Formou zpeněžením majetkové podstaty
Změna v počtu schválených oddlužení v letech 2008-2009	nárůst o 46	pokles o 2	nárůst o 14	nárůst o 1
vyjádřené v %	zvýšení o 148,39	snížení o 66,66	zvýšení o 87,50	zvýšení o 100,00

Zdroj: Vlastní výpočet

V roce 2009 byl u Krajského soudu v Plzni zaznamenán nárůst o 46 schválených oddlužení formou splátkového kalendáře oproti roku 2008. Jedná se přibližně o 148-ti

procentní navýšení oproti původnímu počtu schválených oddlužení touto formou za rok 2008.

Dále jsem spočítal, že v tomto samém období byl u Krajského soudu v Českých Budějovicích rovněž zjištěn nárůst schválených oddlužení formou splátkového kalendáře, a to o 14 případů. Zde šlo zhruba o 88-ti procentní navýšení oproti původnímu počtu za rok 2008.

Naproti tomu takové výrazné změny nebyly zaznamenány u schválení oddlužení formou zpeněžením majetkové podstaty.

V roce 2009 byl u Krajského soudu v Plzni zjištěn pokles o 2 schválená oddlužení formou zpeněžením majetkové podstaty oproti roku 2008. Jedná se přibližně o 67-ti procentní snížení oproti původnímu počtu schválených oddlužení touto formou za rok 2008.

V tomto samém období byl u Krajského soudu v Českých Budějovicích zjištěn nárůst schválených oddlužení formou zpeněžením majetkové podstaty, a to o 1 případ. Zde šlo tedy o 100 procentní navýšení oproti původnímu počtu v roce 2008.

5. Počet zrušených schválených oddlužení

Tabulka č. 12

Krajský soud	Počet zrušených schválených oddlužení za rok 2008	Procentuální podíl zrušených schválených oddlužení z počtu schválených oddlužení	Počet zrušených schválených oddlužení za rok 2009	Procentuální podíl zrušených schválených oddlužení z počtu schválených oddlužení
Krajský soud v Plzni	2	5,88%	1	1,28%
Krajský soud v Českých Budějovicích	0	0,00%	0	0,00%
Celkem	2		1	

Zdroj: Poskytnuté údaje z Krajského soudu v Plzni a Českých Budějovicích

Důvodem pro zrušení schváleného oddlužení bylo především to, že dlužník neplnil podstatné povinnosti vyplývající z institutu oddlužení.

Počet zrušených schválených oddlužení za rok 2008 byl u Krajského soudu v Plzni roven dvěma. U Krajského soudu v Českých Budějovicích v tomto roce nebylo zjištěno žádné zrušení schváleného oddlužení.

V roce 2009 byl počet zrušených schválených oddlužení u Krajského soudu v Plzni roven jedné. U Krajského soudu v Českých Budějovicích v tomto roce nebylo opět zaznamenáno žádné zrušení schváleného oddlužení.

Z této tabulky je rovněž vidět, že podíl zrušených schválených oddlužení z počtu schválených oddlužení byl u Krajského soudu v Plzni za rok 2008 přibližně ve výši 6 % a v roce 2009 činil tento podíl zhruba 1 %. U Krajského soudu v Českých Budějovicích byl podíl za oba dva roky 0 %.

13.2 Praktické příklady – případová studie

V této části bakalářské práce jsem za pomoci insolvenčního rejstříku vyhledal dlužníka, jehož oddlužení probíhá prostřednictvím splátkového kalendáře a rovněž dlužníka, který své oddlužení musí řešit prostřednictvím zpeněžení majetkové podstaty. Na těchto dvou příkladech jsem se dále pokusil zjednodušeně nastínit samotný průběh těchto dvou zcela odlišných forem institutu oddlužení, ale také jsem chtěl do jisté míry za pomoci uvedených příkladů tyto oba způsoby oddlužení zkonfrontovat.

Příklad dlužníka č. 1

Zde uvádím příklad dlužníka, kterému soud schválil oddlužení zpeněžením majetkové podstaty.

- Podáním ze dne 12.04.2009, které bylo Krajskému soudu v Plzni doručeno 12.04.2009, se dlužník domáhal vydání rozhodnutí, kterým by soud zjistil jeho úpadek a současně povolil řešení tohoto úpadku oddlužením.
- Usnesením ze dne 05.05.2009 rozhodl insolvenční soud o insolvenčním návrhu dlužníka spojeném s návrhem na povolení oddlužení tak, že zjistil úpadek dlužníka a současně mu povolil oddlužení.
- Správce provedl soupis majetkové podstaty v bytě dlužníka dne 21.05.2009.
- Celková výše přihlášených pohledávek činila 2 280 877,82 Kč.

Tabulka č. 13

č. věřitele	Věřitel	výše nezajištěné pohledávky	Závazek
1	FINE CREDIT, a.s.	58 846,00	Úvěr
2	Citibank Europe plc	208 991,35	Úvěr
3	Home Credit, a.s.	321 370,07	Úvěr
4	COFIDIS s.r.o.	85 796,84	Revolvingový úvěr
5	PROFI CREDIT Czech, a.s.	215 074,00	Revolvingový úvěr
6	ESSOX s.r.o.	56 832,08	Spotřebitelský úvěr
7	Komerční banka, a.s.	83 551,12	Úvěr
8	Santander Consumer Finance a.s.	265 833,00	Úvěr
9	E.ON Energie, a.s.	212,00	Dodávka elektřiny
10	Česká spořitelna, a.s.	984 371,36	Úvěr
Celkem		2 280 877,82	

Zdroj: Insolvenční rejstřík

- Schůze věřitelů svolaná na den 17.06.2009 nerozhodla o způsobu jakým bude oddlužení provedeno, neboť žádný z věřitelů se na tuto schůzi nedostavil.
- Insolvenční soud proto usnesením ze dne 18.06.2009 ve smyslu § 402 odst. 4 InsZ rozhodl o provedení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty jako nejvýhodnějšího způsobu pro věřitele. Při úvaze o tomto způsobu oddlužení vycházel zejména z doporučení insolvenčního správce (při schůzi věřitelů) a dále ze zjištění, že oba v úvahu připadající způsoby řešení oddlužení jsou z hlediska možného uspokojení nezajištěných věřitelů v zásadě rovnocenné.
- Oddlužení provedené splátkovým kalendářem by v případě, že si dlužník zachová příjem, který doložil ve svém návrhu, přineslo pro věřitele v období 5-ti let výnos zhruba 1.200.000,- Kč, což dokazuje skutečnost, že dlužník po uplynutí pěti let je schopen uhradit 52,61 % svých závazků. Ze zpeněžení nemovitého a movitého majetku dlužníka a z peněžních prostředků dlužníka by mohli být věřitelé uspokojeni přibližně ve stejné výši s tím, že takto získané peněžní prostředky obdrží věřitelé v krátkém časovém období.

Ke dni schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty náležel do soupisu majetkové podstaty dlužníka následující majetek, který bude zpeněžen :

- 1) pozemek číslo parcely 2535/3, zahrada , o výměře 416 m²
- 2) pozemek číslo parcely 2535/4 , zastavěná plocha a nádvoří , o výměře 46 m²
- 3) pozemek číslo parcely 2536/6, zahrada , o výměře 295 m²
- 4) spoluvlastnický podíl 1/10 na pozemku číslo parcely 2535/2, ostatní plocha, o výměře 295 m²
- 5) rekreační chata číslo evidenční 743
- 6) barevný TV značky GRUNDIG rok výroby 2007
- 7) barevný TV značky ORAVA
- 8) lednice (bez uvedení značky a data výroby)
- 9) rádio značky SONY
- 10) pračka značky BRANDT
- 11) jízdní kolo, rok výroby 1997
- 12) sjezdové lyže, rok výroby 1995
- 13) lednice rok výroby 2000
- 14) peněžní úspory na vkladní knížce, vkladních listech a vkladových účtech ke dni

15.5.2009 ve výši 439,83 Kč

15) postižitelná část mzdy dlužnice za měsíce květen a červen ve výši celkem 23.822,- Kč

- Soud dále vyslovil souhlas s tím, aby insolvenční správce prodal mimo dražbu nemovitý majetek zapsaný v soupisu majetkové podstaty ke dni 21.5.2009. Jedná se o pozemek číslo parcely 2535/3, pozemek číslo parcely 2535/4, pozemek číslo parcely 2535/6, spoluvlastnický podíl na pozemku číslo parcely 2535/2 a rekreační chatu číslo evidenční 743.

Podmínky za nichž insolvenční správce uskuteční prodej mimo dražbu:

- uzavření smlouvy s realitní kanceláří o zprostředkování prodeje nemovitostí zapsaných v majetkové podstatě s tím, že výše odměny realitní kanceláře bude představovat maximálně 3% z ceny stanovené uzavřenou kupní smlouvou v případě uzavření kupní smlouvy v důsledku činnosti zprostředkovatele,
- úhrada kupní ceny předem nebo při podpisu kupní smlouvy,
- prodej nejvyšší nabídce.

Příklad dlužníka č. 2

Uvádím zde konkrétní příklad dlužníka, kterému soud schválil oddlužení, a to splátkovým kalendářem.

- Podáním ze dne 16.01.2008, které bylo Krajskému soudu v Plzni doručeno dne 16.01.2008, se dlužník domáhal vydání rozhodnutí, kterým by soud zjistil jeho úpadek a současně povolil řešení tohoto úpadku oddlužením.
- Usnesením ze dne 07.02.2008 soud zjistil úpadek dlužníka a současně povolil řešení tohoto úpadku oddlužením. Toto usnesení nabylo právní moci dne 13.02.2008.
- Insolvenční správce podal stručnou zprávu o stavu insolvenčního řízení s tím, že provedl základní šetření o stavu majetku dlužníka a zjistil, že skutečně nemá žádný majetek s výjimkou movitých věcí tvořících obvyklé vybavení domácnosti. Z tohoto důvodu uvedl, že nezjistil žádné skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly zamítnutí návrhu na povolení oddlužení.
- Dne 20.03.2008 proběhlo u Krajského soudu v Plzni první přezkumné jednání, kde

- byly přezkoumány přihlášky věřitelů č. 1 až 6 tak, že insolvenčním správcem byly zjištěny v plné výši a dlužník žádnou z těchto pohledávek nepopřel. Pohledávka č. 7 nebyla přezkoumána pro krátký časový úsek, který měl správce k dispozici od jejího doručení a byla zařazena na zvláštní přezkumné jednání.
- Protože po prvním přezkumném jednání zůstala nepřezkoumána pohledávka věřitele č. 7, bylo dlužníku uloženo, aby až do jejího přezkoumání platil částky určené tomuto věřiteli na účet insolvenčního správce, a to k 01.05.2008.
- Přezkumného jednání i schůze věřitelů se zúčastnil pouze věřitel č. 3, jehož pohledávka byla v plné výši zjištěna a právem se mohl zúčastnit schůze věřitelů s počtem hlasů 57 578.
- Po skončení prvního přezkumného jednání se konala schůze věřitelů, která mj. rozhodovala o způsobu oddlužení dlužníka. Schůze věřitelů jednomyslně rozhodla, že oddlužení dlužníka bude řešeno splátkovým kalendářem. Soud proto usnesením ze dne 21.03.2008 schválil oddlužení splátkovým kalendářem.
- Dne 08.04.2008 proběhlo u Krajského soudu v Plzni zvláštní přezkumné jednání, při kterém insolvenční správce uznal pohledávku věřitele č. 7 a ani dlužník tuto pohledávku nepopřel. Tím odpadl důvod, pro který nemohl dlužník platit částky určené věřiteli č. 7 přímo tomuto věřiteli.
- Soud dále uložil dlužníkovi, aby po dobu následujících pěti let od nabytí právní moci usnesení o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře ze dne 21.03.2008 platil nezajištěným věřitelům vždy ke každému 1. dni v měsíci z příjmů, které získá po schválení oddlužení, částku ve stejném rozsahu, v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky po odečtení stálých plateb, tj. odměny insolvenčního správce ve výši 750,- Kč + DPH a náhrady hotových výdajů ve výši 150,- Kč měsíčně určených insolvenčnímu správci, a to v následujícím poměru:

Tabulka č. 14

č. věřitele	Věřitel	výše nezajištěné pohledávky	poměr uspokojení v %	Závazek
1	Uni Credit Bank Czech Republic, a.s.	43 472,12	13,25163	Kreditní karta
2	COFIDIS s.r.o.	49 282,95	15,02294	Revolvingový úvěr
3	PROFI CREDIT Czech, a.s.	57 578,32	17,55163	Revolvingový úvěr
4	ESSOX s.r.o.	41 391,34	12,61734	Spotřebitelský úvěr
5	GE Money Multiservis, a.s.	27 068,00	8,251151	Revolvingový úvěr
6	Citibank Europe plc	89 968,53	27,42515	Kreditní karta a úvěr
7	Mgr. Kamil Košina	19 289,90	5,880149	Exekutor
Celkem		328051,16	100	

Zdroj: Insolvenční rejstřík

- Všechny zjištěné pohledávky na přezkumném jednání spolu s pohledávkou věřitele č. 7 představují v úhrnu částku 328.051,20 Kč. Dlužník předložil k návrhu potvrzení o zdanitelných příjmech a výplatní pásky ze kterých vyplývá, že jeho průměrná mzda za rok 2007 byla ve výši 19.420,- Kč čistého.
- Při jednání dlužník potvrdil, že je v pracovním poměru a stejná je rovněž výše mzdy. Dále bylo potvrzeno návrhovatelem, že je ženatý a nemá žádnou vyživovací povinnost. Při čisté mzdě 19.420,- Kč měsíčně lze vypočítat (pro daný rok) zabavitelnou část mzdy⁶. Jedná se o částku 12.090,- Kč. Je zřejmé, že za 5 let je dlužník schopen uhradit 725.400,- Kč – 54.000,- Kč + DPH z odměny správce, což dokazuje skutečnost, že dlužník ještě před uplynutím pěti let je schopen uhradit 100 % svých závazků.
- První splátka byla zaplacená k 01.05.2008 ze mzdy vyplácené zaměstnavatelem dlužníka.

13.3 Vyhodnocení hypotéz

1) *Institut oddlužení je dlužníky využíván častěji, a to na základě meziročního srovnání v letech 2008 a 2009*

Tato první hypotéza je potvrzena, jelikož z poskytnutých dat vyplývá, že v roce 2009 se počet podaných návrhů na povolení oddlužení u obou Krajských soudů přibližně zdvojnásobil, a to v porovnání s rokem 2008.

2) *Většina podaných návrhů na povolení oddlužení je povolena*

Tato hypotéza musí být vyvrácena, protože ze zjištěných dat vyplývá, že většina podaných návrhů na povolení oddlužení byla u sledovaných Krajských soudů insolvenčním soudem odmítnuta, nebo zamítnuta.

3) *Schválená oddlužení jsou realizována formou splátkového kalendáře a pomocí zpeněžení majetkové podstaty přibližně ve stejném poměru*

I tato hypotéza musí být vyvrácena, jelikož podle zjištěných výsledků jednoznačně převažuje realizace institutu oddlužení formou splátkového kalendáře.

⁶ viz popis v podkapitole 9.2. Plnění pomocí splátkového kalendáře

4) Dlužník je povinen vždy splatit pohledávky svých nezajištěných věřitelů v plné výši

Tato hypotéza je vyvrácena, protože z uvedeného příkladu dlužníka, jehož oddlužení probíhá formou zpeněžení majetkového podstaty přímo vyplývá, že nemusí uhradit pohledávky svým nezajištěným věřitelům v plné výši. U tohoto případu je dlužník schopen uhradit přibližně pouze polovinu svých závazků.

14 ZÁVĚR

V bakalářské práci jsem se zabýval tématem týkající se institutu oddlužení, které je v dnešní době poměrně nové a mezi dlužníky relativně dosti „populární“. Hlavním cílem mé práce bylo analyzovat platnou právní úpravu oddlužení a také přiblížit jaké je možné využití tohoto institutu v praxi se zaměřením na konkrétní problémy, a dále navrhnout případné změny právní úpravy.

14.1 Zhodnocení právní úpravy oddlužení a návrhy de lege ferenda

Ačkoliv oddlužení je poměrně novým institutem insolvenčního zákona, lze za dobu jeho zavedení do praxe zaznamenat dosavadní pozitivní i negativní zkušenosti získané při aplikaci tohoto institutu.

Řešit úpadek dlužníka soudním řízením je nezbytná záležitost. Při existenci více věřitelů připadajících na jednoho dlužníka a nedostatečcích prostředků na jejich uspokojení, je důležité dbát na to, aby tito věřitelé byli uspokojeni pokud možno v co nejvyšší míře, ale je zapotřebí zároveň také vyjít vstříc i samotnému dlužníkovi.

Z mého pohledu představuje oddlužení především sociální nástroj, který má usnadnit dlužníkovi zvládnout tíživou životní situaci, kdy sám dlužník nemusí uspokojit pohledávky svých věřitelů v plné výši. Zde se také nabízí jedna z možností změny do budoucna, aby zákonodárce uvážil, zda podmínka splnit 30 % pohledávek za pět let není až příliš benevolentní. Jak z mého srovnání v praktické části vyplynulo ze dvou možných forem oddlužení jasně převládá plnění prostřednictvím splátkového kalendáře. Způsob oddlužení zpeněžení majetkové podstaty není v reálu moc často využíván, a proto z tohoto důvodu by možná bylo lepší zavést tuto formu v kombinaci se splátkovým kalendářem.

Myslím, že pokud dlužníkův úpadek bude řešen oddlužením formou splátkového kalendáře, bude v zájmu samotného dlužníka, aby o své příjmy usiloval, což by mělo udržet motivaci těchto lidí k tomu, aby byli i nadále výdělečně činní i poté co se dostali do úpadku.

Na druhou stranu zde spatřuji i jisté nevýhody. Jde například o to že, oddlužení může motivovat k větší zadluženosti domácností. Je to dáno především možná až příliš sanačním charakterem tohoto daného způsobu řešení úpadku.

Pro věřitele mohou jistá zákonná ustanovení týkající se institutu oddlužení představovat

jistou nevýhodu. Tak například, podle novelizovaného § 398 odst. 4 insolvenčního zákona (jde o novelu provedenou zákonem č. 217/2009 Sb.) dlužníku, který o to požádal v návrhu na povolení oddlužení, může insolvenční soud stanovit jinou výši měsíčních splátek. Učiní tak jen tehdy, lze-li důvodně předpokládat, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží nezajištění věřitelé, bude stejná nebo vyšší než 50 % jejich pohledávek. Je pravda, že návrhem jiné výše měsíčních splátek není insolvenční soud vázán. Avšak dá se očekávat, že dlužník bude ve většině případů navrhopvat nižší výši měsíčních splátek. A tudíž dlužník, který tak může splatit prostřednictvím splátkového kalendáře po dobu 5-ti let pohledávky v plné výši (tedy 100 %), může za pomoci soudem akceptovaných nižších měsíčních splátek celkem splatit věřitelům v konečném důsledku podstatně méně.

Je zcela patrné, že pohledávky nezajištěných věřitelů nemusí být uspokojeny v plné výši, což představuje v konečném důsledku pro věřitele také určitou nevýhodu. Věřitelé si, ale sami mohou určit jakým způsobem oddlužení bude probíhat (splátkový kalendář, nebo zpeněžení majetkové podstaty) .

Jistý nedostatek spatřuji také v tom, že oddlužení nelze použít pro drobné podnikatele. Pro řešení jejich úpadku totiž neexistuje žádný ze sanačních způsobů. Neboť reorganizace je určena spíše pro velké podniky a oddlužení pro nepodnikatele. Nezbyvá jim tedy, než řešit jejich úpadek konkursem. Přitom ve skutečnosti se dluhy drobných živnostníků o moc neliší, než je tomu u fyzických osob nepodnikatelů.

Ačkoliv je tento institut určen výhradně pro nepodnikatele, může nastat situace, kdy podnikatel ukončí svou činnost a své dluhy z podnikání bude chtít řešit právě oddlužením. Za této situace vidím v dané úpravě insolvenčního zákona určitý nedostatek, jelikož v tomto případě, kdy v zákonném ustanovení v § 389 odst. 1 InsZ je jasně uvedeno, že institut oddlužení je určen pro nepodnikatele, což umožňuje podnikatelům v tíživé finanční situaci skončit s podnikatelskou činností a řešit své dluhy skrz tento způsob úpadku. Možnost oddlužit se tak může využít i bývalý podnikatel, který si své dluhy přinesl právě z podnikání. Naproti tomu nakonec stejně celou věc prozkoumá a posoudí insolvenční soud, který by měl rozhodnout zda v tomto případě bývalého podnikatele, jehož dluhy vznikly za jeho podnikatelské činnosti, bude řešen jeho úpadek v rámci oddlužení či nikoli a zároveň oddlužení zamítne pro nepoctivý záměr.

I přes tuto skutečnost bych navrhoval doplnit § 389 odst. 1 InsZ větou, aby možnost oddlužení mohla být využita pouze dlužníkem - nepodnikatelem, jehož dluhy nevznikly z podnikatelské činnosti. Mám zato, že by celá tato věc byla poté daleko přehlednější

a nevznikaly by tak dohady o tom zda má či nemá být oddlužení zamítnuto pro nepoctivý záměr, jelikož daná osoba chce řešit své dluhy z podnikání právě oddlužením.

I přes výše zmíněné nedostatky zastávám ten názor, že oddlužení může být institutem velmi podpůrným, a to především pro poctivého dlužníka, tedy takového, který k celému procesu přistupuje zodpovědně, uvážlivě a nepáchá trestnou či jinou činnost, kvůli níž by ztratil nárok na to, aby jeho úpadek probíhal oddlužením. Tímto institutem je poskytnuta dlužníkovi šance vyrovnat své závazky a začít tak nový život bez dluhů.

14.2 Zhodnocení výzkumu

Praktická část je založena na porovnání statistických údajů mezi mnou vybranými Krajskými soudy. Tyto statistické údaje související s oddlužením se mi podařilo získat, jak za rok 2008, tak za rok 2009, tedy za období, za jejichž trvání institut oddlužení funguje. Údaje se týkají Krajského soudu v Plzni a Českých Budějovicích.

Z dosažených výsledků bylo zjištěno, že v meziročním srovnání v letech 2008 a 2009 využití institutu oddlužení roste, neboť počet podaných návrhů na oddlužení se u obou Krajských soudů zvýšil za rok 2009 přibližně o dvojnásobek oproti roku 2008. Zvyšující se počty lze do jisté míry připsat tomu, že nový insolvenční zákon a s ním i institut oddlužení nabyly účinnosti teprve na začátku roku 2008 a v té době se jednalo o zcela nový způsob řešení úpadku. Z těchto výsledků je možné vysledovat značný nárůst popularity tohoto institutu, ale i mnohem větší všeobecné povědomí o tomto zákonu. Tuto skutečnost lze do jisté míry připsat v té době probíhající hospodářské krizi, která vyvolala vyšší míru nezaměstnanosti a u mnoha lidí způsobila zadlužení. Do budoucna lze očekávat další růst ve využití tohoto institutu.

Dále z výsledků vyplývá, že počet lidí, kteří chtěli řešit svůj úpadek oddlužením respektive jim oddlužení bylo povoleno, je u Krajského soudu v Plzni větší (60 – 70 %), než je tomu u Krajského soudu v Českých Budějovicích (30 – 40 %). Jak už bylo zmíněno, je to dáno především vyšším počtem obvodů okresních soudů u Krajského soudu v Plzni. Celkový počet obyvatel jednotlivých okresů, které náleží do místní působnosti Krajského soudu v Plzni je také vyšší, a to o 166 569 obyvatel (tj. o 10 % více, než u Krajského soudu v Českých Budějovicích). Nepatrnou roli může hrát i celková vyšší míra nezaměstnanosti v jednotlivých okresech, které náleží do místní působnosti Krajského soudu v Plzni. Zajímavé je také to, že procentuální podíl povolených oddlužení z počtu podaných návrhů je

u obou Krajských soudů relativně nízký (20 – 30 %). Hlavním důvodem proč je tomu tak, je to, že velká část insolvenčních návrhů spojených s návrhem na povolení oddlužení nebyla povolena z důvodu odmítnutí, dále ty u nichž bylo zastaveno řízení pro nezaplacení zálohy na náklady řízení (zamítnutí pro nedostatek majetku) a také ty, u kterých bylo zaznamenáno zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení. Z těchto důvodů lze také usoudit, že většina dlužníků k podání návrhu přistupuje nezodpovědně, a také je nedostatečně informována o problematice oddlužení a povinnostech, které z ní přímo vyplývají. Z provedeného výzkumu je dále zřejmé, že drtivá většina schválených oddlužení byla ve formě splátkového kalendáře, a to u obou Krajských soudů. Převažující využití formy splátkového kalendáře nad formou zpeněžením majetkové podstaty si lze vysvětlit tím, že značná část dlužníků při jejich nesnadné situaci nemá dostatečně velký majetek na to, aby mohl být zpeněžen k uhrazení požadované výši pohledávek.

V rámci praktické části jsem dále uvedl příklad dlužníka, jehož oddlužení probíhá formou splátkového kalendáře a na druhé straně dlužníka, jehož oddlužení je realizováno formou zpeněžením majetkové podstaty.

U těchto příkladů je zajímavé to, že jakmile se dlužník dostal do finanční tísně, začal řešit svou situaci tím, že si znovu půjčil od další finanční instituce. Z příkladů je dále názorně vidět, že dlužník řešící svůj úpadek oddlužením je schopen ještě před uplynutím 5-ti let uhradit 100 % svých závazků (příklad plnění oddlužení pomocí splátkového kalendáře) a na druhé straně také to, že nemusí uhradit pohledávky svým nezajištěným věřitelům v plné výši (příklad plnění oddlužení pomocí zpeněžení majetkové podstaty).

15 SUMMARY

In my bachelor thesis I deal with Institute of debt relief. The main objective of my thesis is analyze valid legal regulation of debt relief and approximate use the institute in practice too and propose any changes of the legal regulation. This thesis consists two main parts: theoretical and practical, which make up the fabric of the whole thesis.

In the theoretical part my bachelor thesis I tried to point out the new insolvency law. I also explained the basic concepts related to the Institute of debt relief and then I was already very focused on debt relief, to what is its purpose, who can have benefit from him and the process itself of debt relief too etc. At analysis of this legal regulation I also came from an amendment of this regulation.

In the practical part, I managed to obtain statistical data related to the debt relief, and for 2008 and 2009. I got this information from the District court in Pilsen and Czech Budejovice. From provided the information I subsequently made between the District courts the comparison, both in terms of time and in terms of percentage.

I also pointed out a practical example of the debtor, whose the debt relief takes the form of rescheduling and on the other hand the debtor, whose the debt relief takes the form realization of assets.

Key words: legal regulation – právní úprava

Institute of debt relief – institut oddlužení

insolvency law – insolvenční zákon

District court – Krajský soud

rescheduling – splátkový kalendář

realization of assets – zpeněžení majetkové podstaty

16 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

1. KOTOUČOVÁ, Jiřina. *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon): komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 1068 s. ISBN 978-80-7179-595-7.
2. KOZÁK, Jan, et al. *Insolvenční zákon: a předpisy související Nařízením rady ES o úpadkovém řízení*. 1. vydání. Praha: Aspi, 2008. 903 s. ISBN 978-80-7357-375-1.
3. RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 1. vydání. Praha: Aspi, 2008. 471 s. ISBN 978-80-7357-329-4.
4. SCHELLEOVÁ, Ilona. *Insolvenční zákon*. 1. vydání. Praha: EUROUNION, 2006. 400 s. ISBN 80-7317-054-X.
5. ZELENKA, Jaroslav, et al. *Insolvenční zákon: poznámkové vydání s důvodovou zprávou*. 2. vydání. Praha: Linde, 2008. 704 s. ISBN 80-7201-657-1.

Časopisecké články:

1. Havel, B. Črta o oddlužení. *Zpravodaj Jednoty českých právníků*, 2008, č. 1, s. 41-49.
2. Havel, B. Oddlužení – zbraň nebo hrozba. *Právní rozhledy*, 2007, č. 2, s. 50-55.
3. Holešínský, P. a kol. Osvobození dlužníka. *Právo & Daně*, 2007, č. 11, s. 93.
4. Holešínský, P. a kol. Nové insolvenční právo v České republice. *Právní rádce*, 2007, č. 12, s. 18-22.
5. Holešínský P., Strnad, M. Nové způsoby řešení úpadku dle insolvenčního zákona. *Právní rozhledy*, 2008, č. 1, s. 7-16.
6. Jakubík, P. Od ledna pomůže dlužníkům z dluhové pasti osobní bankrot. *Konkursní noviny*, 2008, č. 1.
7. Kohoutek, J. K nové podobě úpadkového práva. *Justiční aktuality*, 2005, č. 1, s. 9-10.
8. Kozák, J. Nové úpadkové právo v České republice. *Právní zpravodaj*, 2008, č. 2, s. 2 an.
9. Krčmář, Z. Záměry rekodifikace českého úpadkového práva. *Konkursní noviny*, 2002, č. 14.

10. Pohl, T. Základní principy nové první úpravy řešení úpadku v České republice. *Bulletin advokacie*, 2007, č. 11, s. 19-37.
11. Taranda, P. Insolventnost (nový zákon s komentářem). *Poradce*, 2007, č. 6, s. 13-192.
12. Taranda, P. „Protikrizová novela“ insolvenčního zákona. *Daně a právo v praxi*, 2009, č. 8.

Internetové zdroje:

1. *Insolvenční zákon - oddlužení* [online]. [cit. 2009-12-8]. Dostupné z: <http://insolvenzni-zakon.justice.cz/dluznik/oddluzeni.html>
2. Strnad, Michal. *Nový insolvenční zákon a možnost oddlužení* [online]. [cit. 2009-12-8]. Dostupné z: <http://portal.justice.cz/Justice2/soud/soud.aspx?o=18&j=28&k=5136&d=224560>
3. *Postup pro výpočet splátek při oddlužení plněním splátkového kalendáře* [stav ke dni 8.12.2009]. Dostupné z: <http://insolvenzni-zakon.justice.cz/dluznik/kalkulacka-vypocet.html>
4. W. Fetter, Richard. *Nové limity mzdových srážek v roce 2010 – část 1.* [online]. Vystaveno 5.1.2010 [cit. 2009-02-19]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/paragrafy/zpravy/nove-limity-mzdovych-srazek-v-roce-2010-cast-1-/414121>

Použitá soudní rozhodnutí:

1. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13.3.2008, spis. zn. KSPL 29 INS 252/2008, 1 VSPH 3/2008
2. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 21.4.2009, spis. zn. KSOS 34 INS 625/2008, 29 NSČR 3/2009-A

Právní předpisy:

1. Zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění
2. Zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění
3. Zák. č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, v platném znění

Přílohy

Příloha č. 1: Formulář návrhu na povolení oddlužení

Příloha č. 2: Pokyny k vyplnění formuláře návrhu na povolení oddlužení

Příloha č. 1: Formulář návrhu na povolení oddlužení**NÁVRH NA POVOLENÍ ODDLUŽENÍ**

Soud:		Sp. zn.: ⁱ	
-------	--	-----------------------	--

DLUŽNÍK**01 Typ: Fyzická osoba****Státní příslušnost:**ⁱⁱ

Osobní údaje	Příjmení:		Jméno:	
	Titul za jm.:		Titul před jm.:	
	Dat. narození: ⁱⁱⁱ		Rodné číslo:	
Trvalé bydliště	Obec:		PSC:	
	Ulice:		Č. p.:	
	Stát:		Osobní stav:	

02 Typ: Právníká osoba**Právní řád založení:**ⁱⁱ

Právníká osoba	Název/obch.firma:			
	IČ:		Jiné registr. č.:	
sídlo	Obec:		PSC:	
	Ulice:		Č. p.:	
	Stát:			

03 Korespondenční adresa:^{iv}

Korespondenční adresa	Obec:		PSC:	
	Ulice:		Č. p.:	
	Stát:			

Elektronická adresa:

Akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb:

OSOBY OPRÁVNĚNÉ JEDNAT ZA DLUŽNÍKA

04 Fyzická osoba	Příjmení:		Jméno:	
	Titul před jm.:		Titul za jm.:	
	Bydliště:		PSC:	
	Ulice:		Č. p.:	
	Stát:			

05 Právníká osoba	Název/obch.firma:			
	IČ.:		Jiné registr. č.:	
	Obec:		PSC:	
	Ulice:		Č. p.:	
	Stát:			

06 NAVRHOVANÝ ZPŮSOB ODDLUŽENÍZpeněžením majetkové podstaty ☐Plněním splátkového kalendáře ☐Dlužník nenavrhuje způsob oddlužení ☐ⁱ vyplní se pouze tehdy, pokud byl je návrh na povolení oddlužení podáván po insolvenčním návrhuⁱⁱ vyplní se pouze u zahraničních osobⁱⁱⁱ datum narození se vyplní, pokud nebylo dlužníkovi přiděleno rodné číslo^{iv} vyplňte pokud se liší od sídla či trvalého bydliště

07 Podrobný popis okolností, z nichž lze usuzovat na výši hodnoty plnění, které při oddlužení obdrží nezajištění věřitelé dlužníka:

08 Očekávané příjmy dlužníka v následujících 5 letech:

09 Údaje o všech dlužnickových příjmech za poslední 3 roky:

10 Dřívější insolvenční či obdobná řízení řešící v posledních 5 letech úpadek:

dlužníka ☐ Ano ☐ Ne **zákonného zástupce** ☐ Ano ☐ Ne
statutárního orgánu ☐ Ano ☐ Ne **člena kol. stat. orgánu** ☐ Ano ☐ Ne

Sp.zn.: Způsob skončení: Datum skončení:
Soud:

Sp.zn.: Způsob skončení: Datum skončení:
Soud:

11 Údaje o nezaházených pravomocných odsouzeních pro trestný čin majetkové nebo hospodářské povahy:

	Sp. zn.:	Soud:
dlužníka		
zákonného zástupce dlužníka		
člena statutárního orgánu dlužníka		
člena kolektivního statutárního orgánu dlužníka		

POPIS VEŠKERÉHO MAJETKU DLUŽNÍKA

12 Majetek, který není předmětem zajišťovacích práv

[illegible]

13 Majetek, který je předmětem zajišťovacích práv:

[illegible]

POPIS VŠECH ZÁVAZKŮ DLUŽNÍKA

14 Závazky, ze kterých nevyplyvá právo na uspokojení ze zajištění - nevykonatelné

[illegible]

15 Závazky, ze kterých vyplývá právo na uspokojení ze zajištění - nevykonatelné

[illegible]

16 Závazky, ze kterých nevyplývá právo na uspokojení ze zajištění - vykonatelné

[illegible]

17 Závazky, ze kterých vyplývá právo na uspokojení ze zajištění - vykonatelné

[illegible]

18 Zákon vyžaduje souhlas manžela(-ky); to neplatí, jestliže oddlužením nemůže být dotčen majetek z nevypořádaného společného jmění manželů, rozsah vyživovacích povinností dlužníka vůči jeho manželu a nezaopatřeným dětem nebo rozsah vyživovacích povinností dlužníkova manžela

Souhlasím s povolením oddlužení

Manžel(-ka)	Příjmení:		Jméno:	
	Titul za jm.:		Titul před jm.:	
	Bydliště:		PSČ:	
	Ulice:		Č. p.:	

Podpis:

Potvrzení úředního ověření podpisu:

19 Ručitel za splnění oddlužení

☐ Ano ☐ Ne

Osobní údaje	Příjmení:		Jméno:	
	Titul za jm.:		Titul před jm.:	
	Dat.narození: ^m		Rodné číslo:	
Údaj o podnik.^v	IČ:		Jiné registr.č.:	
Trvalé bydliště	Obec:		PSČ:	
	Ulice:		Č.p.:	
	Stát:			

Právníká osoba	Název/obch.firma:			
	IČ:		Jiné registr.č.:	
Sídlo	Obec:		PSČ:	
	Ulice:		Č.p.:	
	Stát:			

Rozsah ručení:	
-----------------------	--

Podpis:

Potvrzení úředního ověření podpisu:

^v Vyplňte pouze tehdy jedná-li se o fyzickou osobu podnikatele

20 Spoludlužník za splnění oddlužení

☐

Ano

☐

Ne

Osobní údaje	Příjmení:		Jméno:	
	Titul za jm.:		Titul před jm.:	
	Dat.narození: ⁱⁱⁱ		Rodné číslo:	
Údaj o podnik.^v	IČ:		Jiné registr.č.:	
Trvalé bydliště	Obec:		PSČ:	
	Ulice:		Č.p.:	
	Stát:			

Právníká osoba	Název/obch.firma:			
	IČ:		Jiné registr.č.:	
Sídlo	Obec:		PSČ:	
	Ulice:		Č.p.:	
	Stát:			

Rozsah závazku:	
------------------------	--

Podpis:

--

Potvrzení úředního ověření podpisu:

--

21

☐ **Návrh na povolení oddlužení je podáván zároveň jako insolvenční návrh**

Z důvodu zde uvedených navrhuji, aby soud rozhodl o

úpadku ☐ hrozícím úpadku ☐

dlužníka a zároveň rozhodl o povolení oddlužení.

Popis rozhodujících skutečností osvědčujících úpadek/hrozící úpadek:

22

☐ **Návrh na povolení oddlužení je podáván po podání insolvenčního návrhu věřitele**

Z důvodu zde uvedených navrhuji, aby soud rozhodl o úpadku dlužníka a zároveň rozhodl o povolení oddlužení.

Dlužník prohlašuje, že není podnikatelem a že údaje v návrhu na povolení oddlužení a v jeho přílohách jsou pravdivé.

SEZNAM PŘÍLOH:

Povinné přílohy:

1. Seznam majetku, v němž se označí jednotlivě veškerý dlužníkův majetek, který je předmětem zajišťovacích práv sloužících k uspokojení věřitelů, a veškerý jeho ostatní majetek; majetek, který je předmětem zajišťovacích práv sloužících k uspokojení věřitelů se uvádí zvlášť.
2. Seznam závazků, v němž se označí jednotlivě veškeré závazky dlužníka vůči věřitelům, kteří mají právo na uspokojení ze zajištění a veškeré jeho ostatní závazky. Pokud je některý ze závazků vykonatelný, vyznačí se tato skutečnost v seznamu závazků a přiloží se příslušné rozhodnutí či notářský nebo exekutorský zápis. U každého závazku vůči věřiteli, který má právo na uspokojení ze zajištění, se označí odkazem na příslušnou položku seznamu majetku, popř. odkazem na údaj o očekávaných příjmech, majetek sloužící k zajištění příslušné pohledávky.
3. Listiny dokládající dlužníkovy příjmy za poslední 3 roky (např. kopie potvrzení o příjmech z pracovního poměru, kopie daňových přiznání, výpisy z bankovních účtů).
4. Výpis z rejstříku trestů dlužníka, jeho zákonného zástupce, jeho statutárního orgánu nebo člena jeho kolektivního statutárního orgánu, ne starší než 3 měsíce, nebo obdobný doklad členského státu, v němž dlužník v posledních 3 letech pobýval nepřetržitě po dobu delší než 6 měsíců.
5. Listiny, kterých se návrh na povolení oddlužení dovolává a listiny, které prokazují v návrhu na povolení oddlužení tvrzené skutečnosti

Dále:

1. Je-li návrh na povolení oddlužení podáván i jako insolvenční návrh a dlužník je zaměstnavatel - seznam svých zaměstnanců
2. Je-li dlužník právnická osoba - výpis z obchodního rejstříku nebo obdobného registru.
3. Písemný souhlas nezajištěného věřitele, který se na tom s dlužníkem dohodl, s tím, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží, bude nižší než 30% jeho pohledávky. Zároveň musí být uvedeno, jaká bude nejnižší hodnota plnění, na kterém se s dlužníkem dohodl; podpis věřitele musí být úředně ověřen.
4. Podepisují-li návrh ručitelé či spoludlužníci - listiny, z nichž vyplývá spoludlužnictví nebo ručení těchto osob.
5. Je-li dlužník zastoupen na základě plné moci – plná moc.

23 Seznam příloh:

[illegible]

24

V dne

Podpisem stvrzuje

Dlužník ☐Jiná osoba ☐

25

Jméno		Příjmení:	
--------------	--	------------------	--

26 Jiná osoba – fyzická osoba	Příjmení:		Jméno:	
	Titul za jm.:		Titul před jm.:	
	Bydliště:		PSČ:	
	Ulice:		Č. p.:	
	Stát:			

27 Jiná osoba – právnická osoba	Název/obch.firma:			
	IČ.:		Jiné registr. č.:	
	Obec:		PSČ:	
	Ulice:		Č. p.:	
	Stát:			

Podpis:**Potvrzení úředního ověření podpisu:**

Je-li návrh na povolení oddlužení podáván zároveň jako insolvenční návrh, musí být podpis úředně ověřen nebo návrh musí být podán elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem.

V případě nedostatku místa použijte volný papír, který označte číslem pole a vložte jej k návrhu jako přílohu.

Zdroj: internetový portál Ministerstva spravedlnosti ČR – www.justice.cz

Příloha č. 2: Pokyny k vyplnění formuláře návrhu na povolení oddlužení

Pokyny k vyplnění formuláře návrh na povolení oddlužení

Návrh na povolení oddlužení může být podán dlužníkem zároveň i jako insolvenční návrh (první úkon v insolvenčním řízení) nebo následně po podání insolvenčního návrhu na dlužníka ze strany věřitele, a to nejpozději do 30 od podání věřitelského návrhu.

Návrh je podán zároveň jako insolvenční návrh – nevyplňuje se spisová značka soudu a zaškrtněte pole č. 21. Dále též vyplňte popis rozhodujících skutečností, které osvědčují úpadek případně pouze hrozící úpadek dlužníka

Návrh je podáván až po podání návrhu věřitele – vyplňte i spisovou značku soudu a zaškrtněte pole č. 22.

Soud Označte soud, ke kterému je návrh podáván. Návrh se podává ke krajskému soudu, který je příslušný pro insolvenční řízení. Aktuální adresy jednotlivých krajských soudů naleznete na stránkách Ministerstva spravedlnosti www.justice.cz.

Sp. zn. Pole vyplňte pouze tehdy, pokud je návrh na povolení oddlužení podáván po insolvenčním návrhu.

01 Vyplňte, pouze pokud je dlužník fyzická osoba. Vyplní se případné tituly, jméno, příjmení, osobní stav, rodné číslo, případně datum narození, nebylo-li rodné číslo fyzické osobě přiděleno. Dále vyplňte údaje o trvalém bydlišti. Údaj o státní příslušnosti vyplňte pouze tehdy, pokud je dlužník zahraniční osoba.

02 Vyplňte, pouze pokud je dlužník právnická osoba. Vyplní se název případně obchodní firma, identifikační číslo případně jiné registrační číslo je-li dlužníkem zahraniční osoba. Dále se vyplní údaje o sídle právnické osoby. Právní řád založení se vyplňuje pouze tehdy, pokud je dlužník zahraniční osoba.

03 Vyplňte pouze tehdy, pokud si dlužník přeje, aby mu bylo doručováno na jinou adresu, než na adresu sídla či trvalého bydliště. Jestliže si dlužník přeje, aby mu bylo doručováno elektronicky, vyplňte elektronickou adresu a poskytovatele certifikačních služeb (§ 45f odst. 1 občanského soudního řádu)

04 Vyplňte pouze v případě, že v insolvenčním řízení dlužník zmocnil jiné osoby, aby za něho jednaly. U fyzické osoby se vyplní případné tituly, jméno, příjmení, dále též bydliště (obec), poštovní směrovací číslo, ulici, číslo popisné a stát. Do příloh k návrhu na povolení oddlužení je nutné přiložit plnou moc.

05 Vyplňte pouze v případě, že v insolvenčním řízení dlužník zmocnil jiné osoby, aby za něho jednaly. U právnické osoby se vyplní název případně obchodní firma, identifikační číslo případně jiné registrační číslo je-li dlužníkem zahraniční osoba. Dále se vyplní obec, poštovní směrovací číslo, ulici, číslo popisné a stát.

06 Zaškrtněte pole dle toho, jaký způsob oddlužení dlužník navrhuje. V případě zpeněžení majetkové podstaty se bude postupovat obdobně jako v konkursu. V případě plnění splátkové kalendáře je dlužník povinen po dobu 5 let měsíčně splácet nezajištěným věřitelům ze svých příjmů částku ve stejném rozsahu, v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky. Tuto částku rozvrhne dlužník mezi nezajištěné věřitele podle poměru jejich pohledávek způsobem určeným v rozhodnutí insolvenčního

soudu o schválení oddlužení. Zajištění věřitelé se uspokojí z výtěžku zpeněžení zajištění; při tomto zpeněžení se postupuje obdobně podle ustanovení o zpeněžení zajištění v konkursu. Jestliže dlužník nenavrhne způsob oddlužení, zaškrtněte pole „Dlužník nenavrhne způsob oddlužení“.

- 07** Popište okolnosti, z nichž lze usuzovat, že na výši hodnoty plnění, které při oddlužení obdrží nezajištění věřitelé dlužníka. Nezajištění věřitelé musí obdržet minimálně 30 % svých pohledávek, ledaže by věřitelé vyjádřili písemný souhlas s nižším plněním (§ 395 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona). V případě, že některý z nezajištěných věřitelů obdrží méně jak 30 % svých pohledávek, je nutné k návrhu na povolení oddlužení připojit písemný souhlas tohoto věřitele s uvedením hodnoty plnění, která mu bude poskytnuta. Podpis takového věřitele musí být úředně ověřen (§ 392 insolvenčního zákona).
- 08** Popište veškeré příjmy, o kterých lze očekávat, že je dlužník v následujících pěti letech získá.
- 09** Popište veškeré příjmy, které dlužník získal v posledních třech letech. Do příloh návrhu na povolení oddlužení je třeba přiložit listiny, které je dokládají (např. kopie potvrzení o příjmech z pracovního poměru, kopie daňových přiznání, výpisy z bankovních účtů).
- 10** Popište insolvenční či jiné obdobné (konkursní nebo vyrovnací) řízení v posledních pěti letech před podáním návrhu na povolení oddlužení. Zaškrtněte, zda se jednalo o insolvenční či jiné obdobné řízení proti dlužníkovi, jeho zákonnému zástupci, jeho statutárnímu orgánu či jeho členu kolektivního statutárního orgánu (jde-li o právnickou osobu). Dále vyplňte spisovou značku insolvenčního či jiného obdobného řízení, doplňte způsob skončení insolvenčního či jiného obdobného řízení, datum skončení insolvenčního či jiného obdobného řízení a soud, před kterým insolvenční či jiné obdobné řízení probíhalo v prvním stupni.
- 11** Vyplňte údaje o nezaházených pravomocných odsouzeních pro trestný čin majetkové nebo hospodářské povahy. Vyplňte zda se jednalo o trestný čin dlužníka, jeho zákonného zástupce, jeho statutárního orgánu či jeho člena kolektivního statutárního orgánu. Dále vyplňte spisovou značku a označení soudu, před kterým probíhalo trestní řízení v prvním stupni.
- 12** Označte veškerý majetek, který není předmětem zajišťovacích práv (včetně pohledávek). Označte pořadové číslo, popište majetek, množství a pořizovací cenu. V příloze návrhu na povolení oddlužení musí být též seznam majetku, který splňuje zákonem stanovené požadavky (zejména § 104 odst. 2 insolvenčního zákona). Dále je nutné, aby byl k návrhu na povolení oddlužení připojen seznam majetku splňující náležitosti dle § 392 odst. 2 insolvenčního zákona.
- 13** Označte veškerý majetek, který je předmětem zajišťovacích práv (včetně pohledávek). Označte pořadové číslo, popište majetek, uveďte druh zajištění (např. zástavní právo), množství a pořizovací cenu. V příloze návrhu na povolení oddlužení musí být též seznam majetku, který splňuje zákonem stanovené požadavky (zejména § 104 odst. 2 insolvenčního zákona). Dále je nutné, aby byl k návrhu na povolení oddlužení připojen seznam majetku splňující náležitosti dle § 392 odst. 2 insolvenčního zákona.
- 14** Označte veškeré závazky veškerých věřitelů dlužníka, které jsou nevykonatelné a ze kterých nevyplývá právo na uspokojení ze zajištění. Uveďte pořadové číslo,

popište závazek, označte věřitele a výši závazku. V příloze návrhu na povolení oddlužení musí být též seznam závazků, který splňuje zákonem stanovené požadavky (zejména § 104 odst. 3 insolvenčního zákona).

- 15** Označte veškeré závazky veškerých věřitelů dlužníka, které jsou nevykonatelné a ze kterých vyplývá právo na uspokojení ze zajištění. Uveďte pořadové číslo, popište závazek, označte věřitele a výši závazku. V příloze návrhu na povolení oddlužení musí být též seznam závazků, který splňuje zákonem stanovené požadavky (zejména § 104 odst. 3 insolvenčního zákona).
- 16** Označte veškeré závazky veškerých věřitelů dlužníka, které jsou vykonatelné a ze kterých nevyplývá právo na uspokojení ze zajištění. Uveďte pořadové číslo, popište závazek, označte věřitele a výši závazku. Dále též označte rozhodnutí či notářský nebo exekutorský zápis, ze kterého vyplývá vykonatelnost závazku. Toto rozhodnutí či notářský nebo exekutorský zápis musí být přiloženo k návrhu na povolení oddlužení. V příloze návrhu na povolení oddlužení musí být též seznam závazků, který splňuje zákonem stanovené požadavky (zejména § 104 odst. 3 insolvenčního zákona).
- 17** Označte veškeré závazky veškerých věřitelů dlužníka, které jsou vykonatelné a ze kterých vyplývá právo na uspokojení ze zajištění. Uveďte pořadové číslo, popište závazek, označte věřitele a výši závazku. Dále též označte rozhodnutí či notářský nebo exekutorský zápis, ze kterého vyplývá vykonatelnost závazku. Toto rozhodnutí či notářský nebo exekutorský zápis musí být přiloženo k návrhu na povolení oddlužení. V příloze návrhu na povolení oddlužení musí být též seznam závazků, který splňuje zákonem stanovené požadavky (zejména § 104 odst. 3 insolvenčního zákona).
- 18** Jestliže má dlužník manžela/manželku, zákon vyžaduje jeho/její souhlas s návrhem na povolení oddlužení. Souhlas není vyžadován tehdy, pokud oddlužením nemůže být dotčen majetek z nevypořádaného společného jmění manželů, rozsah vyživovacích povinností dlužníka vůči jeho manželu/manželce a nezaopatřeným dětem nebo rozsah vyživovacích povinností dlužníkovy manžela/manželky. Vyplňte případné tituly, jméno, příjmení dlužníkovy manžela/manželky. Dále vyplňte jeho/její bydliště (obec), poštovní směrovací číslo, název ulice a číslo popisné. Podpis manžela/manželky musí být úředně ověřen.
- 19** Jestliže existuje osoba, která je při povolení oddlužení ochotná zavázat se jako ručitel, zaškrtněte ANO. Jde-li o fyzickou osobu vyplní se případné tituly, jméno, příjmení, rodné číslo, případně datum narození, nebylo-li rodné číslo fyzické osobě přiděleno. Jde-li o fyzickou osobu podnikatele vyplní se též identifikační číslo případně jiné registrační číslo, jedná-li se o zahraniční osobu. Dále též vyplňte údaje o trvalém bydlišti fyzické osoby. Jde-li o právnickou osobu vyplní se název případně obchodní firma, identifikační číslo případně jiné registrační číslo je-li dlužníkem zahraniční osoba a údaje o sídle právnické osoby. Dále vyplňte též rozsah, ve kterém je ručitel ochoten se za dlužníka zaručit. Podpis ručitele musí být úředně ověřen.
- 20** Jestliže existuje osoba, která je při povolení oddlužení ochotná zavázat se jako spoludlužník, zaškrtněte ANO. Jde-li o fyzickou osobu vyplní se případné tituly, jméno, příjmení, rodné číslo, případně datum narození, nebylo-li rodné číslo fyzické osobě přiděleno. Jde-li o fyzickou osobu podnikatele vyplní se též identifikační číslo případně jiné registrační číslo, jedná-li se o zahraniční osobu.

Dále též vyplňte údaje o trvalém bydlišti fyzické osoby. Jde-li o právnickou osobu vyplní se název případně obchodní firma, identifikační číslo případně jiné registrační číslo je-li dlužníkem zahraniční osoba a údaje o sídle právnické osoby. Dále vyplňte též rozsah, ve kterém je spoludlužník ochoten se za dlužníka zavázat. Podpis spoludlužníka musí být úředně ověřen.

- 21 Zaškrtněte v případě, že je návrh na povolení oddlužení podáván zároveň jako insolvenční návrh. Jestliže toto pole zaškrtnete, vyplňte zda dlužník navrhuje, aby soud rozhodl o jeho úpadku či o jeho hrozícím úpadku. Dále je nutné popsat důležité okolnosti, ze kterých vyplývá, že dlužník je v úpadku (§ 3 odst. 1 až 3 insolvenčního zákona) případně hrozícím úpadku (§ 3 odst. 4 insolvenčního zákona).
- 22 Zaškrtněte tehdy, pokud je návrh na povolení oddlužení podáván až po insolvenčním návrhu věřitele.
- 23 Očíslujte a označte veškeré přílohy, které jsou k návrhu na povolení oddlužení přikládány.
- 24 Vyplňte místo a den, kdy je návrh na povolení oddlužení podepsán. Zaškrtněte zda návrh na povolení oddlužení podepisuje dlužník nebo jiná osoba. V případě, že návrh na povolení oddlužení podepisuje jiná osoba, je třeba k návrhu na povolení oddlužení připojit plnou moc.
- 25 Vyplňte jméno a příjmení osoby, která návrh na povolení oddlužení podepisuje.
- 26 Podepisuje-li návrh na povolení oddlužení jiná osoba než dlužník a jedná se o fyzickou osobu vyplní se případné tituly, jméno, příjmení, dále též bydliště (obec), poštovní směrovací číslo, ulici, číslo popisné a stát.
- 27 Podepisuje-li návrh na povolení oddlužení jiná osoba než dlužník a jedná se o právnickou osobu vyplní se název případně obchodní firma, identifikační číslo případně jiné registrační číslo je-li dlužníkem zahraniční osoba. Dále se vyplní obec, poštovní směrovací číslo, ulici, číslo popisné a stát.

Zdroj: internetový portál Ministerstva spravedlnosti ČR – www.justice.cz